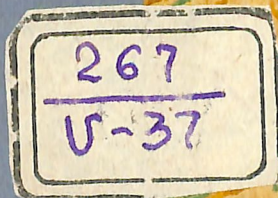

6368

1 OCT 2009

Մ. Հ. ՄԱՐԿԱՆԵԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՋԱՆԻՑ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հրատարակուի Մբ. Գրական
Գիրքներու Կիրակցորեայ դպրոցի միութեան
B. P. 582 BEYROUTH - Liban

1935

ՏՊԱՐԱՆ ՏԱՐՈՆ

2.67

V-37

267

Մ-37

305 MUL 2 S

Մ. Զ. ՄԱՐԿԱՆԵԱՆ

**ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ
ՋԱՆԻՑ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ**

« Ջանքի մէջ Թուլասիրտ չ'ըլլաք
Հագուով բոքբոքեցէք
Տէրոջը ծառայեցէք : »

Հրատարակութիւն Մբ. Գրական
Երկիրներու Կիրակնօրեայ դպրոցի Միութեան
B. P. 582 , BEIRUT - Liban

Գէյրուք 1935
ՏԳԱՐԱՆ ՏԱՐՈՆ

25 JUN 2013

6368

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Էջ. Ա.

Գլուխ Ա. Բ. Զանից պատմութիւն »	4
» Բ. Նպատակ և այլ ընդհանուր »	8
» Բ. Նպատակ և այլ ընդհանուր »	13
» Գ. Սկզբունքները »	20
» Դ. Ուսումը և անդամները »	27
» Ե. Կազմակերպութիւնները »	33
» Զ. Կրթութիւնը և պատմութիւնները »	37
» Է. Բ. Զ. Ի ժողովները »	41
» Ը. Բ. Զ. և Եկեղեցիներ »	45
» Թ. Բ. Զ. և Ուսումները »	48
» Ժ. Բ. Զ. Կ'արգարացիներ »	54
» ԺԱ. Բ. Զ. Մերձաւոր Արեւելքի »	65
» ԺԲ. Բ. Զ. Այսօր և վաղը »	77
» ԺԳ. ՅԱՌԵԼՈՒՄԾ »	
» Զանից Բաղրաբեր »	85
» Նիւթեր Գաւառացիներ »	97
» Գրադանկ Բ. Զ. Կրթութիւն »	

65502-67

ում հը թողնա՞ն ըզրկըրադիտաւ թող
 թողմադդրաւ իզգըմտն վրտնդիդ դ զտկող
 ռըմսն ըզտմտըտն (մտրտս իւրնդիդ ռս փոսս
 ռովմյ) դ իզտն ստի ըզրտի զտղըրադտմ
 դ վթողն ճիւր զրսմդդտնդտ սզոկմզ վնվրտ
 ռտննվր զվիսնթմն ուր (յ) յտտ մզդըրթ
 ռսթօդտք փսիւրտ չվթ վր զվրտր զտղըրսն
 ռիտմդիդմ զտղտիտտն ըզգմվ 'դրսմզդիւր
 ռտնդտ — յտնդտ ըզտղըրսնիտմզիդմ ըզդտ
 զտկտհդտտովմյ. իտն (ը) 'դդմա հ զիտտ
 ռտնդ զվիսնթմն ում դ ռտի՛ հըլդմն իսնդ
 զհմզմտս 'դզ զտտգտ ում իսմզդսնդ մտտ
 չվմա լո յտի դ զհմզվնդտ մտտր զդր զհմզթ
 ռմզթ դ զհմզթմն նւմ մս իզոմ թղտղմի նւմ
 չիւր ռսմզթմզթ զտնտղտն զզ զտրսմնտմստ
 մզդտրտն ու լո զիւր տտն դ զտրսնտմտտ
 ռտմզ մզդիսնթմն դ մզթմն ռվթրտնտմ զվրտր
 զտղըրսնիտմզիդմ ըզդտ զտկտհդտտովմյ.
 յմիտտտնդ նւմ հ չիւր ռզ : հ զտրստտմտտ
 մտրտս մր փիտտտնդ փտնն դ չսմս միսնթմն
 ում դ ոհիւրսդ 'մզթմն մսնմ ոհիւրսդ

Ղ Ո Յ Ո Ճ Ո Ս Ո Յ

զաւրդըրտնդը մսնմ
 զտղըրսնիտմզիդմ ըզդտ զտի
 ռտհդտտովմյ. ՎՎՍՂՈՅ մի միւրսն ում

փոքրիկ գործով Ջանիցի մասին ամեն բան պատմած եղանք, ամենեւին. Քրիստոնէական Ջանից ընկերակցութեան պատմութեան, նպատակին, կազմակերպութեան և այլազան գործունէութեանց շուրջ լիովին գիտնալու համար հսկայ գրականութիւն մը կայ արդէն, որուն, անպատճառ, իւրաքանչիւր անգամ և անգամահի և համակիրներ պէտք է որ մօտենան և անյազարար կարգան անկէ: Այդ գրքերուն մէկ փոքրիկ ցանկը պիտի դանէք գրքոյկիս յաւելուածի բաժնին էջերուն վրայ: (Գ) Այս գրքոյկը պատրաստուած է նաեւ Սիւրբիոյ և Լիբանանի Քրիստոնէական Ջանից ընկերակցութիւնները մասնաւորապէս ի մտի ունենալով: Անոր սուղ էջերը պիտի չթոյլատրէին որ, մերձաւոր Արեւելքի երկիրներու Հայ Քրիստոնէական Ջանից ընկերակցութեանց մասին եւս ծանրանայինք. հոս շատացած ենք միայն յիշել անոնց անունները և գտնուած քաղաքները ու անցնիլ:

Այս փոքրիկ գործը իր նպատակին հասած և անոր պատրաստութեան համար թափուած նիւթական և բարոյական զոհողութիւններն

այ արդարացած պիտի ըլլան այն ատեն միայն երբ ան օգտակար կը դառնայ Ջանիցի երկսեռ անդամներուն մօտ. և այս փոքրիկ ծառայութիւնը պիտի վարձատրուի այն ատեն միայն երբ Ջանիցի անդամներ պիտի սիրեն գործածել դայն:

Ասոր պատրաստութեան համար իրենց յօժարակամ աջակցութիւնները սիրով բերած են Օր. Արմենուհի Տէր Պօղոսեան և Պրն. Տիգրան Քասուհի. առաջինը՝ Է. և Ը. գլուխներուն, իսկ երկրորդը՝ Բ. Գ. և Դ. գլուխներուն պատրաստութիւնը ստանձնելով: Իսկ Տօքթ. Ճ. Հ. Շիրքը, Սբ. Գրական երկիրներու Քրիստոնէական Ջանից ընկերակցութեանց համաշխարհային Միութեան խնամակալ ներկայացուցիչը, օգտակար եղած է իր շինիչ թելադրութիւններով, և գրքոյկին հրատարակութեանը պատճառ դառնալով: Այս բոլորին հետ շնորհակալութիւններ նաեւ Պրն. Օգոստին Պէտիրին իր բրած օգտակար թելադրութեանց՝ և Պրն. Գարեգին Պուճիգոնեանին Քայլերդին նօթային ընդօրինակութեան համար:

Գրքոյկիս վերջին մասին վրայ պիտի

տեսնէք յաւելուածի բաժին մը եւս ուր պիտի
գտնէք կարգ մը կարեւոր գիտելիքներ և դա-
սընթացքի ցանկ մը:

Մաղթենք որ այս համեստ գործը խթան
մըլլայ, ջանքի մէջ ժրաշան, աղօթքի մէջ
յարատեւ և ծառայութեան մէջ շուտափոյթ
դարձնելու թէ՛ Զանիցի մէջ և թէ՛ ալ անկէ դուրս
եղող մեր հսկայ Հայ երիտասարդութեան:

Մարտիրոս Հ. Մարկանեան

Սեպտեմբեր 1934
Պէյրաք, Լիբանան,
Սիւրիա

ԳԼՈՒԽ Ա.

Քրիստոնեական Զանից Ընկերակցութեան Պատմութիւնը

Կեանքի մէջ չկայ շարժում մը ընկերա-
յին, քաղաքական, գիտական կամ կրօնական
որ իր պատմութիւնը ունեցած չ'ըլլայ. և այդ
շարժումները մէկ կամ մէկէ աւելի սկսողներ
ունեցած են:

Ք. Զանից ընկերակցութիւնն ալ որ-
պէս ընկերային և մասնաւորապէս կրօնական
երիտասարդական շարժում մը ունինաւ իր ու-
րոշ և դրական պատճառները սկսելու և ցարդ
շարունակելու:

Այս շարժումը կ'սկսի 1881 ին, Ամերի-
կայի Նիւ Եքսփր Զանից Մէյն Զանիցի
Փորձէնէ քաղաքին մէջ:

Այդ տարուան Փետ. ամսոյն երկրորդ օրն
էր Ք. Զանից ընկերակցութեան հիմնադ-
րութեան անդրանիկ օրը: Այդ օրը, իրիկուան
դէմ խումբ մը երիտասարդներ Տօքթ. Ֆրէն-
սիզ Ի. Քլարքի բնակարանին մէջ խմբուելով

հիմը կը դնեն այն կազմակերպութեան որը տա-
րիններու ընթացքին պիտի ըլլար շատ մը երկ-
սեռ երիտասարդաց ապաստանարան ու ներշն-
չարանը թէ՛ եկեղեցիէն ներս և թէ՛ ալ անկէ
դուրս :

1881 ի Յունկար ամսոյն՝ Տօրթ . Քլարքի
եկեղեցւոյն մէջ հոգեւոր մեծ արթնութեան ըն-
թացքին բազմաթիւ ապաշխարողներու կար-
գին Քրիստոսի կը յանձնուէին նաեւ մօտաւոր-
ապէս 4() երիտասարդներ : Եւ որպէսզի այդ նո-
րագարձ երիտասարդութիւնը հոգեւոր կեանքի
մէջ տճէր և Քրիստոսի ու եկեղեցիին համար զօ-
րանար , և ապա ուժգնօրէն նետուէր ծառայու-
թեան ասպարէզին մէջ , երիտասարդ քարո-
զիչը , Վեր . Փ . Քլարք կը հաւաքէր զանոնք ու կը
դնէր կազմակերպեալ վիճակի մը մէջ . միեւնոյն
ատեն տալով այդ կազմակերպութեան Christian
Endeavor Society (C. E .) և կամ մեր լեզուով , Ք . Ջ .
Ընկերակցութեան հրաշալի անունը : Առաջին
օրէն իսկ ընկերակցութիւնը կ'սկսի վարել իր
ժողովներն և գործունէութիւններ բոլորին կող-
մէ գծուած Ծրագիրը — կանոնագրի մը համա-
ձայն որ գոհացուցիչ կը դառնայ ամենուն :

Ընկերակցութիւնը մեծ յաջողութեամբ և
խանդավառ ընդունելութեամբ կ'սկսի տարած-
ուիլ Ամերիկայի զանազան քաղաքներու մէջ :

Անոր հիմնարկութենէն ճիշտ 8 ամիս վերջ
Մենչյուսէք նահանգին Նիւիպրիսիփորք քաղա-
քին քարոզիչը Վեր . Ջարլզ Փէրի Միլզ , յա-
փշտակուած ընկերակցութեան յաջողութենէն
կ'աշխատի ա'լ աւելի տարածել զայն ամենու-
րեք : Մինչեւ 1881 ի աշնան վերջերր Ք .
Ջանից ընկերակցութիւնը կը ճամբորդէր զա-
նազան յարանուանութեանց երկիրներէն ներս :

1882 ին , այսինքն , անոր ծնունդէն ճիշդ
տարի մը վերջ , ընկերակցութեան տնդրանիկ
համաժողովը կը գումարուէր Փօրթլենտի Ուիլ-
լըսթրնի եկեղեցիի մէջ ուր ան սկսած էր : Իր-
ենց ներկայութեամբ համաժողովին կը մաս-
նակցէին 6 ընկերակցութիւններէ պատգամա-
ւորներ միայն . ասոնք համաժողովին ծանօթ
ընկերակցութիւններն էին . հաւանաբար դեռ
կային շատ մը ուրիշներ եւս որոնք պիտի ու-
ղէին իրենց սիրոյ և համակրանքի բաժինը բե-
րել համաժողովին եթէ տեղւոյ հեռաւորութեան
և ուրիշ պատճառներով չարգիլուէին :

Երկրորդ համաժողովին՝ երկու տարի վերջ, Միացեալ Նահանգաց մէջ 53 ընկերակցութիւններու մէկ ցանկը կ'արձանագրուէր շուրջ 2600 անդամներով : Իսկ 1884 ին ընկերակցութեան թիւը կրկնապատկուեցաւ, անանկ որ 5—6 տարուան ընթացքին միայն Ամերիկայի (Մ. Ն.) մէջ ընկերակցութեանց թիւը բարձրացաւ 5000 ի և անդամներունը՝ 250,000 էն աւելի պատկառելի թուանշանի մը :

1887 ին ընկերակցութիւնը Արեւելքէն Ատլանդեանը ճեղքելով կուգար Անգլիա, իսկ Արեւմուտքէն հսկայ խաղաղական ովկեանոսը անցնելով կ'երթար Աւստրալիա իր դրօշը այն երկիրներուն մէջ ալ ծածանելու համար :

Կարգ մը Միսիսիպիներու միջոցաւ ան կը տարածուէր նաեւ Ծալրագոյն Արեւելքի երկիրներուն մէջ, ինչպէս Ճափոն, Քորիա, Չինաստան, Հնդկաստան և Սէյլան կղզին :

Մէկ խօսքով, տասնհակ մը տարիներ յաւական կ'ըլլան Ջանիցին՝ իր թեւերը տարածելու գրեթէ աշխարհի բոլոր մասերուն վրայ և մագնիսական ուժով մը իրեն քաշելու հսկայ զանգուածը երկսեռ երիտասարդութեան :

Քանի մը խօսք ալ անոր պատուարժան հիմնադրին մասին :

Կ. Ջանից ընկերակցութեան պատուական հիմնադիրը եղած է Տօքթ. (Վեր.) Ֆրանսիզ Ի. Քլարք : Ըն ծնած է 1851 ին Գաւատայի մէջ Ամերիկացի ծնողներէ . բայց երկու տարի վերջ իր հայրը և 8 տարի վերջ ալ իր մայրը կորսնցնելէ յետոյ, մանուկ Քլարք կ'որդեգրուի իր հօրեղբօրը կողմէ որ կը զրկէ զինքը դպրոց :

22 ըդ. տարիքին մէջ երիտասարդ Քլարք մօծ յաջողութեամբ Տարթմօթհ Գօլէճը աւարտելէ վերջ կը հետեւի Անտովըր Աստուածաբանական դասընթացքներուն : 3 տարիէն այդ ճեմարանն ալ աւարտելով կը մտնէ կեանքի ասպարէզը գործելու :

Նոյն տարին, այսինքն, 1876 ին Մէյլ Նահանգի Փօրթլենտ քաղաքի ժողովական Ուիլլիսթըն եկեղեցիին մէջ քարոզչութեան պաշտօնին կը հրաւիրուի : Հրաւերը սիրով կ'ընդունի : Իր պաշտօնավարութեան 5 ըդ. տարուան մէջ էր որ Վեր. Ֆ. Քլարք կը յղանայ զազափարը Կ. Ջանից ընկերակցութեան

հիմնարկութեան եւ շատ չանցած այդ յղացումը ծնունդ կուտայ Զանիցի նորածին ընկերակցութեան :

Տօքթ. Քլարք, Բնկերակցութեան հիմնալի յաջողութիւնը տեսնելով, որպէսզի կարենայ աւելի ուշադրութիւն դարձնել անոր, պէտքը կ'ըզգայ քարոզչական պաշտօնէն հրաժարելու եւ ինքզինքը լիովին Զանիցի տրամադրութեան տակ դնելու :

1888 ի գարնան ան Անգլիա փուլայ եւ հոն ալ կսկսի Զանիցի շարժումը : Մօտաւորապէս հինգ անգամներ ան շրջաններ կ'ընէ այն երկիրներուն մէջ ուր Ք. Զանիցը ծաւալած էր : Իր մահէն տարի մ'առաջ ան այցելեց նաեւ Աւսթրիա Ք. Զանից ընկերակցութիւնները : Խմբովին բարի գալուստի այց մը տրուեցաւ իրեն Ֆայերոյի մէջ ուր ինք եւ իր պատուական գործակիցը Տիկ. Քլարք, անհուն խանդաղատանքով ողջունուեցան, եւ իրենց գիւղիչ խօսքերով ներշնչեցին Զանիցները քանի մը բնակչներու մէջ : Ներկաներուն կրած տպաւորութիւնը խիստ մեծ էր եւ զօրաւոր ի տիւ Զանիցի պաւտական ծերունի հայրիկին եւ մայրի-

կին որոնք իրենց կեանքի վերջին տարիները կ'ապրէին ներշնչուած միշտ Զանիցի գաղափարով : Իր վերադարձէն քանի մը ամիսներ վերջ էր որ Տօքթ. Քլարք, 1927 ին այս աշխարհը թողուց ու երկինք գնաց այն տեղէն գիտելու՝ իրմէ յաւէտ բաժնուած Զանիցի կեանքն ու գործունէութիւնը :

Գործը զոր ան տարած էր ժրութեամբ եւ մեծ համբերութեամբ, թողուց իր պատուական կողակից Տիկ. Քլարքի եւ շատ մը ուրիշ եւրիաստարգ ուժերու ձեռաց մէջ : Ուրախ ենք որ Տիկ. Քլարք, Զանիցի մայրիկը, հակառակ իր ծերութեան եւ բազում աւարիներու բեռին տակ կքած ըլլալուն՝ յարատեւ կ'աշխատի եւ կ'աղօթէ Զանիցի բարօրութեան համար :

ԳԼՈՒԽ Բ.

Ք. 2. ի նպասակը եւ այլ Ընկերակցութիւններէ Տարբերութիւնը

Յոյժ օգտակար է լաւ մը գիտնալ այս կազմակերպութեան ըսկսելու պատմութիւնը. այն ատեն բացօրոշ կերպով կը պարզուի այն նպատակը որուն համար Ք. 2. ընկերակցութիւնը գոյութիւն ունի:

Սուրբ մը երհստատրդներ անցած են հոգեւոր արթնութենէ մը. գիտակից քայլով մը պատասխանած են Աստուծոյ հրաւերին, ընդունած են փրկութիւն Քրիստոսով ու անոր յանձնած են իրենց սիրտը: Սակայն, իրենց համար այս սկիզբ մըն է միայն («Նոր Ծնունդ») և ինչպէս նորածին մանուկ մը կը կարօտի սընունդի, և օդի, ու շարժման, և առաջնորդութեան, նոյնպէս ալ այս նորագարձ քրիստոնեաները իրենց քրիստոնէութիւնը գործնականի վերածել, և հաւատքը գործունէութեան կեանքի մէջ ամրապնդել պէտք է, կը կարօտին նաև օրէ օր աւելի

լուսաւորուելու եւ հաստատուելու քրիստոնէական գիտութեան մէջ:

Այս պէտքը միշտ գոյութիւն ունի: Հիմա եւս երիտասարդ, պատանի, կամ մանուկ քրիստոնեաներ կան, որոնք պէտք ունին կեդարով մը իրենց բովանդակ կեանքով, միտքով, լեզուով, սրտով ու կամքով ապրելու քրիստոնէութիւնը, ապա թէ ոչ մի գուցէ յուսալքուին կամ սխալ առաջնորդուին եւ կամ զաճաճ մնան հոգեւոր կեանքի մէջ:

Միւս կողմէն կայ եկեղեցին. Քրիստոսի փրկարար Աւետարանը քարոզելու, վկայելու եւ ապրելու վայրն է այդ գարերով զանազան փուլերէ անցած՝ երբեմն իր կողմանէ անհաւատաւրիմ, միշտ հարուածուած ու մաքրուած, — ան կը կենայ իբր մօրմնացումը Յիսուս Քրիստոսի, աշխարհի վրայ: Բայց եկեղեցին չէ՛ կազմակերպութիւն ու մեքենայ, այլ ան է ինչ որ են իր անհատներն ու անգամները: Ու ինչպէս Փ. Քլարք կը վերլուծէ՝ եկեղեցին միշտ կը կարօտի Քրիստոսը դաւանող, Անոր ծառայող, հաւատարիմ եւ եղբայրական սիրով լեցուն քրիստոնեաներու:

Ահա թէ ի՛նչ է Քրս. Զանիցի նպատակը — որ այս երկու պէտքերը լեցուին, եւ մէկը միւսին միջոցաւ:

Նախ եւ առաջ՝ Ք. Զ. ի մէջ քրիստոնեայ հօգնողներ իրենց հոգեւոր կեանքը գործնականապէս սպրին. ծառայելով իրենց Տիւրօշը ինչ կերպով եւ ինչ ասպարէզի մէջ՝ որ ալ ըլլայ: Որքան գեղեցիկ է երեւակայել քրիստոնեայ երիտասարդներ, որոնք կողք կողքի, համագործակցաբար, իրենց տաղանդները ի սպաս կը դնեն Տրէօշը գործին եւ մարդոց ծառայութեան համար:

Յետոյ՝ երբ այս ընկերակցութեան սկզբունքները եւ գործունէութիւնները սերտուին, պիտի տեսնուի որ ան կը ձգտի քրիստոնեայ երիտասարդները այնպէս մը զարգացնելու որ ապագային անոնք լեցնեն եկեղեցիին վերոյիշեալ պէտքերը, պատրաստելով հաւատարիմ եւ ծառայող անդամներ: Նոյնիսկ ատիկէ առաջ ալ, ընկերութիւնը ամէն կերպով իր կարելին կ'ընէ, օգնելու այն եկեղեցիին որուն կը պատկանի: Այս մասին աւելի ընդարձակ կը խօսուի ուրիշ գլխու մը մէջ:

Բոլոր այս ըսուածները կ'ամփոփուին կազմակերպութեան նշանաբանով. («Քրիստոսի եւ եկեղեցւոյ համար»):

Այս կերպով Քրս. Զանից ընկերակցութիւնը կը զանազանուի ուրիշ կազմակերպութիւններէ: Նախ եւ առաջ՝ ան կրօնական կազմակերպութիւն մըն է. ոչ թէ ուրիշ գործունէութիւններ — գրական, երաժշտական, մարզական, ընկերային — կարելի չեն. բայց կրօնական շեշտը, առաջին տեղը կը դրուի եւ միւսներն ալ ատով կը խմորուին ու ատոր կը սատարեն: («Ք. Զանից ընկերակցութեան կրնան անդամակցիլ միայն անոնք որոնք իրենք զիրենք քրիստոնեայ, այսինքն, Քրիստոսի հետեւորդներ ըլլալ կը դաւանին»):

Երկրորդ՝ անոր հաւատարմութիւնը առ եկեղեցիին բացարձակ է: Կան այլ կրօնական կազմակերպութիւններ՝ ըլինչպէս Y.M.C.A.-ը նոյնքան վեհ իրենց նպատակին մէջ որոնք եկեղեցիէն անջատ կը գործեն: Իսկ Քրս. Զանից եկեղեցիին ծոցին մէջ կը ծնանի ու կ'աճի, եւ անոր համար կ'ապրի:

Երրորդ՝ երիտասարդական կազմակերպու-

թիւն մ'է: Առաջնորդներ եւ գործիչներ, բոլորն ալ երիտասարդներ են. եւ այս կերպով անոնք կը վարժուին ծառայելու եւ առաջնորդելու:

Ու վերջապէս անիկա համաշխարհային է, չի ճանչնար ոեւէ ցեղային կամ աշխարհագրական պատուար:

ԳԼՈՒԽ Գ.

— օ —

Ս կ զ ք ու ն ֆ ն ե ռ ր

Նախորդ գլխուն մէջ յիշեցինք այն բանը զոր Տօբթ. Բլարք կը մատնանշէր իբր եկեղեցւոյն պէտքը. այսինքն, Քրիստոսը դաւանող, Անոր ծառայող, եկեղեցւոյ հաւատարիմ, եւ եղբայրասէր քրիստոնեաներ: Ք. Ջանեցի ըսկզբունքներն են հասնիլ այս պէտքին. անոնք են՝

1. — Քրիստոսը դաւանիլ.
2. — Քրիստոսի ծառայել.
3. — Քրիստոսի եկեղեցւոյն հաւատարիմ ըլլալ. և
4. — Քրիստոսի համայն ժողովուրդին հետ հաղորդակցութեան մէջ ըլլալ:

ա. — Ինչպէս նախապէս յիշեցինք, ընկերակցութիւնը գոլտ քրիստոնէական է, եւ բնական է որ անդամները՝ Քրիստոսի համար գործելէ եւ իր եկեղեցւոյն օգնելէ առաջ՝ գիտակից ըլլան Յիսուսը իբր Փրկիչ եւ Տէր ընդունել: Ասկէ յառաջ կու գայ դաւանութեան

կարեւորութիւնը, օգտակարութիւնը և պէտքը:

Քրիստոնէութիւնը միախոնարակաւ կրօնք մըն է. — ինչպէս նաեւ Մահմետականութիւնը. եւ միախոնարութիւնը յառաջ կը տարուի դաւանութեամբ: («Պուտտայականութեան կամ Մահմետականութեան... սխալ կամ թերի կրօնքներու գորութիւնը աշխարհի վրայ ասկէ առաջ կու գայ, որ անոնց հետեւորդները չ'են քաշուիր իրենց հաւատքը դաւանելէ...: Աւետարանական քրիստոնեան էր որ ամենէն շատ կամօնար իր կրօնքին մասին արտայայտուելէ, ահա թէ ինչու աշխարհիս ամենամաքուր կրօնքը այդքան քիչ կ'ազդէ դուրսի մարդոց») (Ֆ. Բլարք):

Այն միջոցները զորս ընկերակցութիւնը ի սպաս կը դնէ այս խիստ կարեւոր վարժութեան համար՝ շատ պարզ են: Նախնական քայլն է ըստորագրել գործօն անդամակցութեան ուխտը: Ապա իննչո՞վ Յիսուս Քրիստոսի փրկարար ուժին, կը խոստանա՞ւ հետեւիլ իրեն...»): (*) Գեղեցկագոյն դաւանութիւնը հաւատքի, վստահութեան եւ յանձնուած կեանքի:

(*)- Տես ուխտը ուրիշ գլխու մը մէջ

Շարունակական դաւանութիւնը կարելի կ'ըլլայ մասնակցելով շաբաթական պաշտամունքներուն (աղօթաժողովներու եւ ամսական նուիրման ժողովներու) երգով, աղօթքով, փորձառութիւն մը պատմելով, կամ Սուրբ Գրքէն պատշաճ համար մը կրկնելով:

բ. — Վերելի դաւանութիւնը՝ բերանացի է: Ասոր հետ զուգընթաց կ'երթայ գործնական դաւանութիւնը — հետեւիլ եւ ծառայել Քրիստոսի: Երիտասարդներ կը սիրեն գործունեայ ըլլալ: Այս ընկերակցութեան մէջ՝ անոնք իրենց ուժերը եւ տաղանդները ի սպաս կը դնեն Տիրօշը, եւ անոր կը ծառայեն ոեւէ կերպով:

Ընկերակցութիւնն ունի զանազան յանձնախումբեր: Անոնք կը նմանին մարմնի մը անդամներուն — իւրաքանչիւրը ունի իր զատ պաշտօնը և ասպարէզը: Ոմանք աղօթքի, ոմանք նոր անդամներ գտնելու և քաջալերելու, ոմանք միախոնարական, ոմանք գրական, ոմանք ընկերային, ոմանք երաժշտական և ոմանք ալ ելեւմտային — ու այսպիսի ճիւղաւորումներով ընկերակցութիւնը կրնայ հասնիլ այն պէտքե-

որուն որոնք կան իր եկեղեցւոյն՝ եւ շրջանակին մէջ։ Իւրաքանչիւր անգամ, իր կարողութեանը, միտումին եւ եռանդին համեմատ կը դրուի յանձնախումբերէն մէկուն մէջ։ Այսպէս անոնք կ'ըլլան «բոլորը մէկ մարմին, եւ անոր զանազան անդամները...»։

գ. — Ներկայիս՝ ոեւէ ժամանակէ աւելի՝ եկեղեցին պէտք ունի կերպով մը մօտենալու եւրիտասարդներու եւ անոնց զգացնելու կարելութիւնը եւ կարելիութիւնը առ Աստուած հոգեկան դարձի մը։ Պէտք ունի նաեւ այն պիսիները կապելու իրեն, եւ իր կողքին մեծցնելու եւ կրթելու հաւատարիմ ծառայութեան մէջ։

Ասոր լաւագոյն ազդակներէն մին է այս ընկերակցութիւնը։ Անիկա եկեղեցիէն տարբեր մարմին մը չէ, այլ անոր մէկ մասը։ Իր գոյութիւնը ոչ թէ ինքն իրեն համար է, այլ այն եկեղեցիին՝ որուն կը պատկանի։ Չանասէրը հաւատարմաբար կ'օգնէ եւ կը ծառայէ այդ եկեղեցիին։ Ոեւէ ընկերակցութիւն ուրախ կ'ըլլայ երբ տարիներով կրթուած ու գործունեայ անդամ մը կ'անցնի եկեղեցական

պարտականութեան մը գլուխը, հոգ չէ թէ ընկերակցութիւնը կորսնցնէ անոր ծառայութիւնները։

Չանասէրը առ եկեղեցին իր հաւատարմութիւնը կը յայտնէ նաեւ յաճախելով անոր պաշտամունքներուն եւ աղօթաժողովներուն։ Երբեմն կը ստիպուի տեղի տալ եկեղեցւոյ պահապաններուն առջեւ — ինչպէս որդի մը իր հօր հետ։ Եւ վերջապէս, առաջին առթիւ կ'անդամակցի անոր, իր ոյժն ալ միացնելով այդ մարմնոյն, եւ այդ կերպով աստիճան մը եւս բարձրացնելով իր ծգտակարութիւնը Քրիստոսի համար։

դ. — Այս դարուս մէջ կը շեշտուի եկեղեցիներու միջեւ եղբայրակցական յարաբերութիւնը։ Վատնիկներ կան աշտպիսի բնթացքի մէջ — թուլութիւն եւ զիջում։ Սակայն ասոնց առաջը կրնայ աւնուիլ առողջ հոգեւորութեամբ մը, ու այն առեւն Քրիստոսի եկեղեցին աւելի պիտի յաստատի մէ իր գործին մէջ։ Ամէն պարագայի տակ լաւ է դուրս ելլել կողմիցեալ եւ լծացեալ վիճակէ մը, եւ գիտակցիլ թէ բոլոր քրիստոնեաներս եղբայրներ ենք

79-20559

Քրիստոսով: Այդպիսի հազարակցութիւն մը կրնայ զօրացնել բոլոր մարմինը:

Եկեղեցիներու միջայտարանականն, միջազգային, յարաբերութիւնները կը շեշտուին եւ կը կրկնուին Քրս. Չանից ընկերակցութեան մէջ: Իր չորրորդ հիմնական սկզբունքն է յարաբերութիւններ մշակել բոլոր անոնց հետ զորոնք Քրիստոսը կը գտնուին: Այս կը սորվեցնէ եղբայրասէր ըլլալ, իրարու հոգ տանիլ, իրարու համար ազօթել, եւ մանաւանդ ուժերը միացնել ոեւէ օգտակար եւ համագործակցական ձեռնարկի մը առթիւ:

Ներկայիս Սիւրիոյ եւ Լիբանանի բոլոր Քրիստ. Չանիցները իրարու հետ յարաբերութեան մէջ են. կամ անհատական թղթակցութեամբ եւ կամ տեղական միութեանց միջոցաւ: Իսկ 1934ի համաժողովը գտնուի իրարու զօգած է աւելի գորեզ կապով մը, եւ զանոնք մզած է համագործակից ծառայութեան Քրիստոսի համար: Յոյս կայ որ մօտ ապագային այնպիսի եղբայրական եւ համագործակցական կապեր պիտի հաստատուին նաեւ բնիկ (Արաբ) քրիստոնեաներու Չանիցներուն հետ: Իսկ այս

համաժողովը՝ համաշխարհային Քրիստ. Չ. ընկերակցութեանց կողմէ, «Արբ. գրական երկիրներու» համար խնամակալ կարգուած անձը ճանչնալով եւ հաստատելով՝ նոյն ինքը այդ մեծ մարմինն հետ կապակից եղած է:

Աստուծոյ Քրիստ. Չանից ընկերակցութեան սկզբունքները:

Ընկերակցութեան մը նպատակը կ'իրագործուի այն չափով որ իր անդամներն ու առաջնորդները ի վիճակի եւ յօժար են հետեւելու անոնց: Աստուծոյ չարս Սիւններն են որոնց վրայ պիտի կ'անգնի ընկերակցութեան Շէնքը: Ոչ մին կրնայ անտեսել՝ առանց վտանգելու անոր գոյութիւնը կամ կենսունակութիւնը:

ԳԼՈՒԽ Դ.

Քրիստոս. Ջանիցի Ուիսքու
Անդամները

Եթէ ընթերցողը Քրիստոս. Ջանից ընկերակցութեան մասին գիտէ՝ գիտած ըլլալու է թէ ցարդ ըստածները մեծաւ մասամբ կը վերաբերին ընկերակցութեան («գործօն») յորջորջումի մասին:

Ընկերակցութիւնը ունի երկու կարգի գործող անդամներ. գործօն եւ օժանդակ: Անոնք որ կը դաւանին թէ Քրիստոս իրենց Փրկիչ եւ Տէր է, կ'ըլլան գործօն անդամներ: Անոնցմով է որ ընկերակցութիւնը իրապէս յառաջ կը տանի իր նպատակը ու կը հետեւի իր սկզբունքներուն: Անոնց վրայ կը ծանրանայ նաեւ պատասխանատուութեան մեծ մասը:

Կան նաեւ ուրիշներ, սակայն, որոնք զեռի վիճակի կամ յօժար չեն զգար ընելու սոյն դաւանութիւնը: Բայց եւ այնպէս կը սիրեն մասնակցիլ ընկերակցութեան գործունէու-

թեանց, համագործակցիլ քրիստոնէական ծառայութեանց, մինչեւ որ այդ շրջանակին մէջ իրենք եւս որոշեն Յիսուսի հետեւիլ, ու կարող ըլլան զԱյն դաւանելու: Այսպիսիներ կ'ըլլան օժանդակ անդամներ:

Այս երկու անդամակցութիւնները կը դաւանողներին այն ուխտով զօր իւրաքանչիւրը կը ստորագրէ: Գործօն անդամակցութեան ուխտը ունի զանազան ձեւեր եւ ենթակայ է ուրիշ փոփոխութեան որ բուն հոգւոյն սկզբունքներուն չազդեր: Մեր Ծրագիրը — Կանոնագրին մէջ ընդունուած ձեւն է հետեւեալը: —

Ապստիներով Յիսուս Քրիստոսի փրկարար ուժին՝ կը խոստանամ ընել ինչ որ Ան կը պահանջէ ինծմէ ընել:

Կեանքիս կանոնը պիտի ընեմ Աստուծոյ հետ յարաբերութիւն վառ պահել՝ աղօթքով եւ Մր. Գիրք կարդալով:

Պիտի ջանամ եկեղեցիին գործին ու պաշտամունքներուն աջակցութիւնս րելել, եւ ընկերակցութեան ժողովներուն եւ գործերուն մէջ մաս առնել:

Պիտի աշխատիմ որիշները Քրիստոսի ա-

նաջնորդել եւ իր քաղաւորութեան սարսմանն
հաւնար գործել:

Պիսի ցանաւ երկրիս յստացւցնաւ եւ մարդ-
կայիւն եղբայրութեան ոգին սարսմել:

Փոքր զննութիւն մը պիտի ցուցնէ թէ
այս յիշուած բաները հիմնական են քրիստո-
նէական կեանքի աճման: Քրիստոսի հետեւելու
որոշումը ատոր սկիզբն է, եւ այդ յարաբերու-
թեան շարունակութիւնը քրիստոնեային կեան-
քը կը դառնայ աճուն եւ պտղաբեր — որթ եւ
ճիւղեր: Սբ. Գրքի ընթերցումը եւ աղօթք հո-
գեւոր կեանքի սնունդը եւ օգն են: Ընկերակ-
ցութեան եւ եկեղեցւոյ պարտականութիւն-
ները կատարել՝ հաւատքը գործնականապէս
ապրիլ, հոգեւոր կեանքի մկանները շարժման
մէջ դնել, գործածել, եւ զօրացնել է: Որով,
գործօն անգամակցութեան ուխտը՝ հոգեւոր
կեանքի նկարագրականն է:

Օժանդակ անգամակցութեան ուխտը ա-
ւելի պարզ է:

— Կը խոստանամ կանոնաւորօրէն հետե-
ւիլ ընկերակցութեանս ընդո՞ր ժողովներուն, եւ
անոր նպատակին իրագործման հաւնար ընել ինչ

որ կրնամ եւ ինչ որ կ'ակնկալուի ինծմէ:

Քրիստոնէական կեանքը ապրելու համար
ուխտ մը ստորագրելու շիտակ ըլլալուն մասին
երբեմն հարցեր եղած են: Եթէ ընթերցողը այդ
մասին իրական տարակոյաներ ունի կը թեւա-
դրենք կարգաւ Ֆրանսիա Քլարքի «The Christian
Endeavor Manual»-ի 2. գլուխը, ուր հարցը ըն-
դարձակ եւ որոշ կերպով դրուած է: Կը քաղենք
մի քանի կէտեր միայն:

Նախ եւ սուս՝ աշխարհի Քրիստ. ընկերակ-
ցութեանց մեծամասնութիւնը կը վկայեն թէ
ուխտը ստորագրելը օգտակար եղած է:

Յետոյ՝ ուխտը կը սկսի սապէս. «Ապաւի-
նելով Յիսուս Քրիստոսի փրկարար ուժին...:
Ասիկա հաւատքի, վստահութեան, եւ Քրիստո-
սի հետ անձնական յարաբերութեան դաւանու-
սի հետ ստորագրողը պարզ խոս-
թիւն մըն է, ուխտը ստորագրողը պարզ խոս-
թիւն մը կամ որոշում մը չընել ինքնիքեն. այս
ինչ բանը ընելու կամ չընելու համար, այլ ուխտ
մը Քրիստոսի հետ, իր խոստումը կատարելու
Անոր զօրութեամբը, առաջնորդութեամբը, թու-
ղութեան եւ սիրոյն մէջ. — ոչ թէ արտաքին
ճնշում, այլ շնորհքի որդեկական ազատութիւն:

Ան որ օր մը բանաւոր պատճառաւ կը թե-
րանայ ընթերցման մէջ, այդ թերացումով իր
ուխտը չաւրեր, ան որ օր մը ժողովի մը կը բա-
ցակայի եւ կամ պարտականութեան մը մէջ կը
թերանայ պատասխանատու է միայն Տէրօջը,
եւ իր պատճառներուն ընդունելի ըլլալը պիտի
որոշէ իր խիղճը պարգելով Լեւոր առջեւ: Այս
հասկացողութեամբ կը հարթուին շատ մը դժ-
ուարութիւններ:

Այս երկու կարգի («գործող») անդամներէ
զատ կայ նաեւ («պատուոյ») անդամակցութիւն:
Համայնքին մէջ կրնան դառնալ շատ մը անձեր
որոնք իրենց տարիքի բերմամբ, երբեմն ալ
գործի պատճառաւ, չեն կրնար գործօն դեր ըս-
տանձնել ընկերակցութեան մէջ, թէեւ կը սի-
րեն զայն եւ կ'ուզեն քաջալերել: Այդպիսիները
կը դրուին («պատուոյ անդամաց») ցանկին մէջ:
Իրենցմէ ոչ մի բան կը պահանջուի, բաց ի բա-
րոյական քաջալերութիւն, եւ որքան որ կրնան
նիւթական օժանդակութիւն:

Այս անդամակցութիւնը զանց պէտք չէ
ընել: Յաճախ ասոնք ընկերակցութեան մը ող-
նայաբն եղած են: Եւ կամ իրական կապ մը

եկեղեցւոյ եւ ընկերակցութեան միջեւ: Այս
նոյն ցանկին պէտք է անցնել ոեւէ անդամ որ
տարիքի բերմամբ այլեւս չկրնար ընկերակ-
ցութեան մէջ գործօն դեր մը ստանձնել:

Գլուխը չվերջացուցած՝ կ'ուզենք մատնա-
նշել երկու թիւրիմացութիւններ որոնց երբե-
մըն կը հանդիպինք: Թէ՛ օժանդակ եւ թէ՛ ալ
գործօն անդամները որակեցինք («գործող») եւ
դիտմամբ, երբեմն, («գործօն») յորջորջում թիւ-
րիմացուելով, ոմանք կարծած են թէ գործօն
եւ օժանդակ անդամակցութեան տարբերու-
թիւնը կը կայանայ ընկերակցութեանց մէջ
գործօն դեր մը ունենալու կամ չունենալու մէջ:
Սակայն մասնաւոր սահմանումներով երկուքն
ալ ունին գործօն դեր, այն անդամը որ ոեւէ
գործ չկրնար ստանձնել, կ'ըլլայ պատուոյ ան-
դամ եթէ կը փափաքի: Իսկական տարբերու-
թիւնը ուխտի մէջ է:

Աւելի վտանգաւոր թիւրիմացութիւն մը
օժանդակ անդամակցութեան բուն նպատակը
հասկնալուն մէջն է: Փ. Բլարք այս մասին
այնքան առաջ կ'երթայ որ կ'ըսէ նոյնիսկ թէ
ընկերակցութիւնը իրականապէս միայն մէկ

տեսակ անգամակցութիւն ունի — գործօն: Ասով կ'ուզէ բացատրել թէ օժանդակ անգամակցութիւնը վերջնական գոյավիճակ մը չէ. անիկա քայլ մըն է միայն որ պիտի ծառայէ մէկը առաջնորդելու յաջորդ քայլին — Քրիստոսի հաւատալով իրեն յանձնուելու — որ զինք կարող պիտի ընէ գործօն անդամ ըլլալու: Այս սխալը շտկելու համար պատասխանատու են եկեղեցւոյ հովիւները, գործօն անդամները եւ օժանդակ անդամները միանգամայն:

ԳԼՈՒԽ Ե.

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԸ

Քրիստ. Զանից ընկերակցութիւնը, ինչպէս ուրիշ շատ մը ընկերակցութիւններ, կանոնաւոր կերպով կազմակերպուած վիճակի մէջ է: Ան ունի զիւան մը 4 կամ 5 եւ երբեմն ալ 6 հոգիներէ բաղկացած եւ յանձնախումբեր որոնք ընկերակցութեան գործը կը վարեն կանոնաւորապէս՝ պահանջուած պարագային:

Ընկերակցութեան բոլոր անդամները անխտիր գործ մ'ունին կատարելիք այս կամ այն յանձնախումբին մէջ. հետեւաբար ընկերակցութիւնն ունի չորս գլխաւոր եւ ուրիշ քանի մը երկրորդական կարեւորութիւն ունեցող յանձնախումբեր:

ԴԻԻԱՆՆԸ. — Դիւանը կը բաղկանայ հետեւեալ պաշտօնէաներէն — Նախագահ, Փոխնախագահ, Քարտուղար (երբեմն երկու) եւ Գանձապահ: Դիւանի անդամները պէտք է ըլլան կարող իմացականութեամբ, անբասիր նկա-

բազրով, փորձառու կեանքով եւ յարատեւ
յաճախողներ Զանից բոլոր ժողովներուն: Ա-
սոնք բոլորն ալ կ'ընտրուին անդամներուն գոց
քուէովը:

ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. — Նախագահին
պարտականութիւնն է հսկիլ ընկերակցութեան
բոլոր գործերուն վրայ, ան կը հետեւի յանձ-
նախումբերուն գործերուն եւ իր թելադրու-
թիւնները կ'ընէ պէտք եղած պարագային:

Ան բոլոր յանձնախումբերուն բնական ան-
դամն է եւ հետեւաբար կրնայ ներկայ ըլ-
լալ անոնց ժողովներուն: Ընկերակցութեան
հոգն ու պատասխանատուութիւնը անոր ու-
սերուն վրայ կ'իյնայ:

Փոխ-Նախագահը՝ նախագահին բացա-
կայութեանը միջոցին անոր պարտականու-
թիւնները կը կատարէ, բայց միշտ ստասկու-
լէ որ նախագահը բացակայի. միշտ անոր օգ-
նականն է: Երբեմն ընկերակցութեանց մէջ
շրջահայեաց յանձնախումբին ատենապետի
պաշտօնն ալ կը կատարէ ան:

Բարձրագոյնը կը պահէ վարչական մարմնի
նիստերուն ատենագրութիւնները, ընկերակ-

ցութեան անդամներուն եւ պաշտօնեաներուն
անուանացանկը եւ կը թղթակցի ուրիշ ընկե-
րակցութեանց հետ հարկ եղած պարագային:
(Այս վերջին գործը պարտականութիւնն է թղթ-
թակցութեան քարտուղարին եթէ ընկերակ-
ցութիւնը ունի հատ մը). նուիրման ժողով-
ներուն մէջ ան կը կարգայ նաեւ անդամնե-
րուն անունները եւ կը պահէ ընկերակցու-
թեան բոլոր կարեւոր թղթակցութիւնները:

Գանձապահը ընկերակցութեան ելեւմտա-
կան գործերուն վրայ կը հսկէ, կը գանձէ ան-
դամներէն շաբաթավճարները կամ ամսավճար-
ները եւ կը վճարէ այն բոլոր ծախքերուն
համար որոնք վարչութեան հաւանութեամբը
եղած են:

ՅՈՒՋՆԱԽՈՒՄԲԵՐԸ. — Ընկերակցութիւ-
նը չորս գլխաւոր եւ էական յանձնախումբեր
ունի — *Երեսփոխան, Պաշտամոսի Ընկերու-
յիլն եւ Գրական կամ Կրթական յանձնախումբ:*
Ասոնցմէ զատ կան նաեւ թերեւս այնչափ կա-
րեւոր ուրիշ քանի մը յանձնախումբեր եւս ո-
րոնք խիստ օգտակար են ընկերակցութեան
բարգաւաճման համար. անոնք են Պատմեաց,

Երաժշտական, Եղեռնական, Միսիոնարական,
Ծաղկի եւայլն յանձնախումբեր:

ԱՆՈՆՅ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Շրջանայեաց յանձնախումբին պարտակա-
նութիւնն ընկերակցութեան նոր անդամներ
ապահովել, նորեկներու հետ մտերմանալ եւ
բարեկամութիւն մը մշակել: Անոր անդամները
կ'այցելեն ընկերակցութեան բացակայ ան-
դամներուն տունները եւ կը հասկնան պատ-
ճառները: Անոնք կը գիւրացնեն նաեւ ուրիշ
յանձնախումբերու գործերը:

Պաշտամունքի յանձնախումբը յայտադիր-
ներ կը պատրաստէ, աղօթաժողովներ կը սար-
քէ եւ անդամներուն գործ կը հայթհայթէ այդ
յայտագիրներուն մէջ: Ամէն գնով ան կ'աշ-
խատի ժողովները հետաքրքրական դարձնել:

Ընկերային յանձնախումբը կը սարքէ ըն-
կերային երեկոյթներ եւ ցերեկոյթներ եւ ու-
րիշ այլազան հաւաքոյթներ ուր անդամները
իրարու հետ ծանօթանալու եւ բարեկամանա-
լու առիթներ կ'ունենան: Ան կը պատրաստէ
երբեմն դաշտագնացութիւններ, լիռնագնացու-
թիւններ եւ երբեմն ալ ծովագնացութիւններ:

Գրական յանձնախումբը իր տրամադրու-
թեան տակ կ'ունենայ գրագարան մը ճոխ
գրքերով եւ թերթերով: Ան կը սարքէ գրա-
կան հաւաքոյթներ — վիճաբանութիւն, ար-
տասանութեանց մրցում, եւ բանախօսութիւն:
Անոր պարտականութիւնն է անդամներուն մէջ
մշակել գրական եւ գեղեցկագիտական ճաշակ
մը հրամցնելով այդ կարգի եւ ճիւղի ընտիր
գործեր:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆԸ ԵՒ

ԱՆՈՐ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

— Վարչական մարմինը կը բաղկանայ զի-
ւանի անդամներէն եւ յանձնախումբերու ա-
տենապետներէն իրենց հետ ունենալով նաեւ
տեղւոյն քարոզիչը: Ան կը հսկէ ընկերակցու-
թեան բոլոր գործերուն վրայ: Ան իր նիստերը
կ'ունենայ առնուազն ամիսը անգամ մը, յանձ-
նախումբերուն ծրագիրները վաւերացնելու,
կամ չհեղքացնելու եւ կամ ալ նոր ծրագիրներ
մշակելու:

Դիւանի եւ յանձնախումբերու ընտրու-
թիւնները տեղի կ'ունենան առհասարակ տարին
անգամ մը, բայց երբ տեղական պայմանները

այդ շրջանէն աւելի եւ կամ պակաս ժամանակի մը համար կը պահանջեն ըստ այնմ կրնան ընտրութիւնները ըլլալ: Դիւանի անդամները պէտք է գործօն անդամակցութեան մէջ հղած ըլլան:

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Տեղական միութիւնը կը կազմուի քաղաքի մը զանազան եկեղեցիներուն մէջ գտնուող Գրիստ. Զանից ընկերակցութեանց կողմէ ղըրկուած անդամներով: Իւրաքանչիւր ընկերակցութիւն կը ղըրկէ մէկէ աւելի անդամներ կազմելու համար Տեղական Միութեան Դիւանն ու Վարչութեան անդամները: Անոր նախագահը իրաւասութիւն ունի հսկելու ընկերակցութեանց բոլոր գործունէութիւններուն վրայ եւ ներկայ ըլլալու անոնց ժողովներուն:

ԳԼՈՒԽ Զ.

Կրտսերաց եւ Պատանեաց Բաժինները

Գրիստ. Զանից ընկերակցութիւնը երեք բաժանումներ ունի, որոնք են Կրտսերաց, Պատանեաց եւ Երիտասարդաց բաժինները: Այս մասնաճիւղերը բնորոշող ճշգրիտ տարիքի թուականներ չկան. բայց Զանիցի հեղինակներու կողմէ որդեգրուած տարիքներն են կրտսերներուն համար 9էն մինչեւ 14, պատանեաց համար 14էն 17, իսկ երիտասարդաց համար 18էն 25 եւ երբեմն ալ մինչեւ 30: Ինչպէս ըսուեցաւ ասոր համար գծուած օրէնք մը չկայ, յարմարութեան համեմատ կը բաժնուին:

Շատ մը տեղեր կրտսերաց եւ պատանեաց մասնաճիւղերը անտեսուած են կարծես, թէ ոչ բոլորովին անտեսուած, գոնէ պէտք եղած հոգն ու խնամքը զլացուած է անոնցմէ: Այս, մեծ թերութիւն մ'եղած է թէ՛ քարոզիչներուն՝ եւ թէ՛ ալ երիտասարդաց համար:

Շատ անգամ կը մոռնանք թէ ապագայ երիտասարդաց բաժնի շարքերը լրացնողները այս երկու բաժինները պիտի ըլլան, եւ անկէ վերջ ալ անոնք պիտի ընդունին եկեղեցւոյ անդամակցութիւնը: Այս ճշմարտութիւնը գիտնալով հանդերձ մենք թերացած ենք մեր կրտսերաց եւ պատանեաց բաժիններուն անհրաժեշտ կարգադրութիւններն ընելու:

Առաջին անգամ պատանեաց Քրիստ. Զանից բաժինը սկսաւ Գալիֆորնիոյ մէջ 29 Մարտ 1883ին: Ասոր յաջորդեցին ուրիշ շատ մը նոյնատեսակ բաժիններ ուրիշ տեղերու մէջ:

Քրիստ. Զանիցի հիմնուած ատենը արդէն պատանի մանչեր ու աղջիկներ կային, բայց բոլորը երիտասարդ թէ պատանի միեւնոյն ընկերակցութեան մէջ մնացին մինչեւ որ վերոյիշեալ բաժանումը եղաւ եւ ծնունդ տուաւ նոր մասնաճիւղի մը: Բաժանման եւ կամ նոր սկսուելուն պատճառները խիստ որոշ է, երիտասարդաց եւ պատանեաց միջեւ եղած տարբերութիւնը ահագին է, անոնք կը տարբերին տարիքով, դաստիարակութեամբ եւ ճաշակով: Երբեմն առարկողներ կան թէ պատանեաց

եւ կամ կրտսերաց բաժիններուն առանձին պէտքը չկայ քանի որ նոյն տարիքը համապատասխանող դասարաններ կայ կիրակնօրեայ դպրոցին մէջ, ճիշտ է, բայց կիրակնօրեայ դպրոցի կազմակերպութիւնը Զանեցի կազմակերպութենէն կը տարբերի, թէեւ ոգիով անոնք իրարու կը համապատասխանեն եւ լրացուցիչներ են իրարու, բայց եւ այնպէս գործնականին մէջ ահագին տարբերութիւն մը կայ:

Կիրակնօրեայ դպրոցի աշակերտները չունին այն պատեհութիւնները իրենց սորվածը գործնականացնելու ինչ որ Զանիցը ունի եւ կամ կրնայ ստեղծել: Երկրորդ՝ կիրակնօրեայ դպրոցի աշակերտները որոշ ուխտ մը չունին որուն պատասխանատուութիւն հրահրէ զիրենք աղօթելու, Սբ. Գիրք կարդալու եւ գործնական ծառայութիւններ մատուցանելու: Պատանեաց Զանիցը ունի իր սեփական ուխտը ստորագրուած եւ սկզբունքները նախագծուած, որոնց կրնայ հետեւիլ հաւատարմօրէն: Կրտսերաց եւ պատանեաց Զանիցները նախաքայլերն են Քրիստ. Զանիցին եւ անկէ ալ դէպ ի աւելի մեծ ասպարէզը — դէպ ի եկեղեցին: Կիրակնօ-

րեայ դպրոցներու կատարած դերը անուրանալի է, եւ տակաւին կրտսերած եւ պատանեաց Զանիցներու պակասը ամենուրեք զգալի է որոնց դոյութեան համար պէտք է աշխատինք:

Կրտսերած եւ Պատանեաց բաժինները կազմակերպուած են ճիշտ ու ճիշտ երիտասարդաց բաժնին պէս, միեւնոյն Ծրագիր կանոնադիրն է զոր կը պատրաստէ զանոնք եւ գործի կը մղէ, միայն սա տարբերութեամբ որ տարբիքի եւ կրթութեան պայմանները նկատի առնուած են:

Այս մասնաճիւղերը ունին իրենց անդամներէն ընտրուած ղեւան մը եւ յանձնախումբեր, բայց որովհետեւ ինքնավարութեան մէջ դեռ անոնք անփորձ են, իրենց հետ ունին վերահսկիչ մը ղեւենք ուղղելու եւ թելադրութիւններ ընելու համար: Վերահսկիչը կ'որոշուի Քրիստ. Զանից ընկերակցութեան կողմէ եւ պաշտօն ունի հսկելու եւ վարելու բոլոր գործերը:

ԳԼՈՒԽ Է.

Քրիստ. Զանից եւ իր ժողովները

Զանիցի ամենակարեւոր գործունէութիւնները իրեն շաբաթական աղօթաժողովներն են որոնց իւրաքանչիւր անգամ պէտք է ներկայ գտնուի ու իր մասնակցութիւնը բերէ: Այս ժողովներն են որ Զանիցը հոգեւոր մարզարան մը կը դարձնեն ուր անդամները կը հաւաքուին աղօթելու, երգելու, Սբ. Գիրք սերտելու եւ բարեկամական վկայութիւններ լըսելու:

Հայր Քլարք, իբրեւ անձնական համուզում կը շեշտէ շաբաթական աղօթաժողովներու անհրաժեշտութիւնը: Շատ փորձեր եղած են ընկերակցութեան բոլոր ժողովները վերածելու, երաժշտական, գրական, բանախօսական եւ ընկերային հաւաքոյթներու, սակայն դժբախտաբար այս ծրագրով ընկերակցութիւնները իրենց նպատակէն չեղած են: Սոյն հաւաքոյթներն իրենց տեղերն ունին իբրեւ ազդակներ բազմակողմանի կեանքի մը յառաջ

գալուէն, բայց երբ անոնք կը գերադասուին ընկերակցութեան սիրտը եղող ժողովներէն, այն ատեն սիրտը դադրած կ'ըլլայ գործելէ ու ոտքերն ու ձեռքերն են որ կը գործեն ինչ որ քիչ ատենէն կը դադրի: Ընկերակցութեան ջերմաչափը եղող պաշտամունքները որչափ եռանդուն եւ մասնակցողները բազմաթիւ ըլլան, ընկերակցութիւնը նոյնքան յուսալից եւ պտղատու կ'ըլլայ:

Շատեր ընկերակցութեան աճելուն վնասելու չափ սխալ հասկացողութիւններ ունեցած են պաշտամունքներու ձեւին մասին: Չանոնք վերածած են լսարաններու եւ յաճախ ալ մանրանկարը եկեղեցիին: Անոնք Չանիցի ժողով ըլլալէ զատ ամէն բանի կը նմանին, քանի որ մասնակցողներու թիւը կը սահմանափակուի եւ կամ ալ միեւնոյն անձերն են որ բաժին կ'առնեն: Իւրաքանչիւր անգամ եթէ ոչ ամէն շաբաթ, գոնէ ամիսը երկու երեք անգամ պէտք է ժողովներուն մասնակցի աղօթքով, երգով մը, եւ կամ խօսելով:

Մարդ բանաստեղծ կամ հետոր մ'ըլլալու պէտք չունի իր եւ իր Աստուծոյ միջեւ եղած

յարաբերութեան մասին խօսելու. այս խօսելիք բան չէ այլ ապրուելիք:

Այս բոլորին մէջ կարեւորագոյն տեղը կը բռնեն նուիրման ժողովները, ուր իւրաքանչիւր անգամ իր ուխտը կը նորոգէ: Շատ փափաքելի էր որ այն օրուան առաջնորդը հոգեւոր կեանքի մէջ փորձառու եւ ազդեցիկ միջավայր մը ստեղծող մէկը ըլլար: Առաջնորդը շինիչ նիւթի մը շուրջ մի քանի վայրկեան խօսելէ վերջ, ընկերակցութեան ատենադպիրը կը կարգայ անուանացանկը եւ իւրաքանչիւր անգամ իր բաժինը կը բերէ նախապէս պատրաստուած երգով մը, աղօթքով մը եւ կամ ալ խօսելով:

Ինչպէս կը տեսնենք այս ժողովները իբր կրթարան կը ծառայեն, հոն է որ անդամները կը սորվին տալ եւ առնել, օգնել եւ օգտուիլ իրարու փորձառութիւններէն եւ դժուարութիւններէն ստեղծելով հոգեւոր մթնոլորտ մը: Այս հոգիով ու սիրով անոնք կ'երթան զանազան վայրեր, եւ կ'աշխատին ապրիլ ինչ որ խօսած ու լսած են: Այսպէսով պաշտամունքները կը դառնան վերանորոգման եւ ներշնչման սրբաւայր մը ուր կը տեսնեն իրենց փրկիչը իբր

առաջնորդ, իր բոլոր վսեմութեամբ, անբժու-
թեամբ ու Աստուածութեամբ առջեւնին դրը-
ուած. եւ հոս է սր կրկին միասնաբար կը յի-
շեն իրենց վեհ նպատակը ապրիլ՝ «Քրիստոսի
եւ եկեղեցիին համար»:

ԳԼՈՒԽ Ը.

Քրիստ. Զանից եւ Եկեղեցիին

Զանից եւ եկեղեցի — ահաւասիկ երկու
բառեր որոնք իրարու կը յաջորդեն ու միշտ
իրարմէ անշատ կը մնան: Ուր որ ալ ըլլայ
Քրիստ. Զանից Դրօշակը կը ծածանի, («Քրիս-
տոսի եւ Եկեղեցիին համար»): Զանից եւ Եկե-
ղեցի, ծնողքի եւ զաւկի փոխադարձ սիրով
իրարու կապուած են: Առանց եկեղեցիի մը
Զանից գոյութիւն չունի. ան ծնած է, կը
մեծնայ ու կը մնայ եկեղեցիին ծոցին մէջ ու
անոր հովանաւորութեան տակ: Եկեղեցիին ե-
րիտասարդ զաւակներուն յատուկ մէկ կազ-
մակերպութիւնն ըլլալով, ան կ'աշխատի եկե-
ղեցիէն հեռացած երիտասարդութեան համար
ու եկեղեցիին մէջ գոյութիւն ունեցող պա-
րապութիւնը լեցնող տարրը ըլլալ:

Սա որոշ գիտենք որ Քրիստ. Զանից ըն-
կերակցութիւնը եկեղեցիին մէջ սկսաւ Տօքթ.
Քլարքի յարատեւ աշխատութեան իբր ար-

~դտ վնվդո՞ճ մտկա դտաւծոմ տչտ ղվ
:«(չ ղվնգնգիզ ևսգմսն մոյրոչ դոյզթ
~րանմոռոտովմզ տիվդլլ)» :չգլստ ղվնմոռոտովմ
~զ հզն մի մոտկոմոմոտնտն մր վծդոյի դոյրո
~տոստովմծ ռս հմզմ մի յհն սո յհն մոստովմ
~մ.յ. մս հ ղնվդո՞ճ կոմր ևմծ (սոկգոգմսն մմ
~գքրս նմոռոտովմզ ղզ ևսմտի մզդդովթրսնկոմ
~գիզմ մր տո՛ւ Նվմ-Ս :չոտն մի մչմոմ ղչւզրո
մրսնսի ռսգնզմզզ մր ծոյզի մսգեհս ղոյզթ
~րանմոռոտովմզ մվ մնվդո՞ճ 'դմտկոտ ղզ

իսկզոստ ղվթոմ
դտկոմն ճհր րսմզգմսն Նվմս ղզ ղվմր րսմոնհմզ
'դվնսմտն ղվմոդսոյրո 'դվնսմտն րոյմոդկոմ
~վի լզդնո հերսի դտ 'կոդվմոմո՞ճ տմսն ևո
հթ ղզ ոմզզ ղչվնգնգիզ հթ մոկոտնո ևոդստն
րոդզմտի յոտնդո մւվնդոծոմւմ իսմս մր ղւվթ
~րանսմտի վոմկոմ ևկիտն ղհերսի ճհր վրտն
~դտ մւվնդոծոմւմ 'դոմոթմի մմվ մնվդո՞ճ

ւզվմոմ մչ ծոհի
ծոհոյո մս մս ղզ ղվդոկտոն մի ծոհոյո մս
մս ծոհոյոն լզդն րս 'կտոռոմտոն մր ղւվթրսն
~մոռոտովմզ իսոհսմ մչմոմ 'մրոյթլսդմտր
լնստ հգնգտո մի ևսլվր մնվդո՞ճ իսմզդլմսծ

~տաւչ ղվմոմզիզմ ոմոյոց վդրս ղոսնտո
դտկոմվ ռսկզնտր ծոյմի ճհր վծմսոյ մնվդ
~ո՞ճ 'դրսոմոմ մչոմոսոյ րս քսոմո 'դրսն
~դոսզ ևկտ ղհրո մդւվթրսնմոռոտովմզ

ւզվծոյզի րս ղվթրս ղոյզթրսնմոռ
~տովմզ դտաւծոմ հ ոյրսնոյոյմոյ ղվնգնգիզ
դտրսնտի րս 'չ ղվնգնգիզ դտրսնտի մզւվթ
~րանմոռոտովմզ ղտաւծոմ մս վոյծ 'մոյրոչ
դվնգնգիզ րս ճհր ղվնգնգիզ կրսգոգմսն
դվմոզմի ծոյսմս 'րսմգքրս ռսկրսչ ևսնգդոս
ծոհի ուզթրսնևրս կոտվ՛ մչ գոդատոմոյ
դչմրսոյ մմվնոյոյ ղոյզթրսնկոմզիզ

:«(չ ոյւվթրսնմոռոտովմզ ևսգմսն մոյրոչ ղվվն
~գնգիզ մնվդո՞ճ)» 'չ ղոտմ միհր մս ոհնոյզ
~մոյրոչ ոյրնոմչմոմ րս ոյրնոմոն մսոյո
իսկատոմոմ ռսկնսի «(ոմնգնգիզ յվ)» ղվնգնգի
~զ ղոդոկտոն մվ րոտն մի տմոն մծոլվծւզ
յոտնդո նվդո՞ճ հւյՍ :ճհր ղվրսնսի մվ ոյտն
լզնմոմ րս ղվվնսմոծ լզդն 'դրսմզդլմսնսր
~ոթոնո մսոյո լզմոյոմ 'դվնգնգիզ մվ ևո
~մ կրսնգզ հրմվ հլոյոյոն մի մոմրս մսոյո
յոտնդո վնվդո՞ճ վնգնգիզ Նվմոմ յոտի Նվ
~ոմ մմվ վրսնոյոյ մի յոտնդո ոյրո 'ծոյզի

դամները վաղուան գորաւոր եկեղեցիին առաջ-
նորդները կ'ըլլան, եւ անոր համար ամէն գը-
նով կ'աշխատին: Վերջապէս Զանիցը այն ճամ-
բան կամ կամուրջն է ուրկէ երիտասարդու-
թիւնը եկեղեցի կուգայ հոն կը կրթութի կրօնա-
կան սկզբունքներով եւ Աստուծոյ թագաւո-
րութեան մէջ գործելու պատրաստ ուժեր դառ-
նալով: Ուստի Զանիցը բարոյապէս եկեղեցիին
հոգին՝ գործնականապէս անոր գործող մէկ մե-
քենան կամ ձեռքն է. իսկ եկեղեցիին հովիւն
ու սարկաւագները անոր ուղղութիւն եւ խրա-
խոյս տուողներն են: Եկեղեցի եւ Զանից ամ-
բողջութեան մը մասերն են:

ԳԼՈՒԽ Թ.

Քրիստ. Զանից եւ Ուրիշները

Կեանքը որուն մէջ կանչուած ենք ապ-
րելու, եթէ առանձին ու միայնակ սահման-
ուած ըլլար ապրելու իսկապէս անտանելի պի-
պի ըլլար: Եւ մարդիկ կեանքի դառնութիւն-
ները չափաւորելու եւ մեղմացնելու, եւ մին-
չիւ իսկ վերցնելու համար ի սպառ, համա-
գործակցութեան անհրաժեշտ պէտքը զգացած
են շարունակ. զի խորապէս զգացած են որ
առանձին, կեանքի ցաւերը չեն բուժուիր,
հարցերը չեն լուծուիր եւ ակնկալուած բարօ-
րութիւնն ու խաղաղութիւնը չուտով չի գար:

Քրիստ. Զանից ընկերակցութիւնը ուժ-
գնօրէն կը հաւատայ այս ճշմարտութեան եւ
անոր իրականացման համար իր ջանքերը չի
զլանար բնաւ:

Ուրիշները ըսելով մենք հոս ըսել կ'ու-
զենք բոլոր մարդկութիւնը, առանց ազգի, ա-
ռանց ցեղի, առանց կրօնքի եւ դաւանանքի

խորութեան: Ջանիցը թէեւ կը պատկանի քրիստոնեայ եկեղեցիին, թէեւ ան ծնունդ առած է եւ հասակ նետած՝ եւ իր գործի աւարէզը ընտրած է Աւետարանական յորանունութեանց եկեղեցիներէն ներս, սակայն եւ այնպէս, ան ինքզինքը ի սպաս դրած է մարդկութեան բոլոր խաւերուն եւ անգամներուն համար: Քանի որ ան կը հաւատայ Տիեզերքի Արարչին հայրութեան եւ համայն մարդկութեան եղբայրութեան, ուրեմն ան չի կրնար չաղօթել, չօգնել եւ չի ծառայել ուրիշներուն եւ չի կրնար չաշխատիլ ուրիշներուն մէջ Քրիստոսի համար: Յիսուս երբ իր աղօթքներուն գլուխ գործոցը յօրինեց եւ արտասանեց («Հայր մեր որ յերկինս ես»), խօսքէն գործի անցաւ: Ան հետաքրքրուեցաւ Սաւաւայիմներով, եւ իր մեկնումէն առաջ ըսաւ իր աշակերտներուն՝ «Գացէ՛ք բոլոր աշխարհ, ու Աւետարանը քարոզեցէ՛ք բոլոր ստեղծուածներուն»: «Ուրեմն գացէ՛ք բոլոր ազգերը աշակերտեցէ՛ք, մկրտեցէ՛ք զանոնք յԱնուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ»:

Այս Յիսուսի զմայելի պատուէրն էր իր

ժամանակակից աշակերտներուն: Հոս տիեզերական եղբայրութեան անկեղծ հոգին է որ կը բուրէ ու կը շնչտուի. — եղբայրութիւն մը որ նիւթէն եւ գծուծ հաշիւներէն շատ վեր է. եղբայրութիւն մը որ գիտէ ուրիշներուն համար զոհուիլ:

Յիսուս իր պատուէրը կ'ուղղէ նաեւ Ջանիցի անգամներուն. «Գացէ՛ք եւ ծառայեցէ՛ք ձեր նմաններուն. սկսեցէ՛ք նախ ձեր պատկանած եկեղեցիէն եւ ազգէն ու ապա գացէ՛ք բոլոր մարդկութեան: Աւետարանեցէ՛ք զանոնք յանուն Սիրոյ եւ խաղաղութեան եւ անկեղծ եղբայրսիրութեան»:

«Եղբայր եմք մեք մեկ հօր որդիք,
Չկայ մեր մեջ մեծ ու պզտիկ.
Մեկ ուսուցիչ ունինք Յիսուս,
Մեկ մեր հաւատք, եւ մեկ մեր յոյս»:

Այս ոգին է որ ունի եւ պէտք է աւենայ Ջանիցը որպէս զի կարենայ ծառայել ուրիշներուն: «Ջանիցը Քրիստոսի եւ եկեղեցւոյ համար» կը նշանակէ Ջանիցը ուրիշներուն համար, Ջանիցը բոլորին համար:

ԳԼՈՒԽ Ժ.

Քրիստ. Զանից կ'արդարապէս
իւ գոյութիւնը

Ամէն կազմակերպութիւն կամ ընկերակ-
ցութիւն նպատակի մը շուրջ է որ կազմակեր-
պուած է. առանց նպատակի, ուրեմն, հաստա-
տութիւն մը չենք կրնար երեւակայել: Մեր
շատ մը աննպատակ խորհած կազմակերպու-
թիւններն իսկ ունին իրենց որոշ եւ ուրոյն
ծրագիրը:

Քրիստ. Զանից ընկերակցութիւնն ալ ու-
նի իր որոշ ծրագիր — կանոնագիրը՝ ինչ որ տե-
սանք արդէն նախորդ էջերուն մէջ: Թէ որչափ
ան կրցած է իր նպատակը իրականացնել, այս
գրքոյին էջերը պիտի չթոյլատրէին որ երկա-
րօրէն ծանրանայինք:

Համաշխարհային Քրիստ. Զանից ընկերակ-
ցութիւնը իր նպատակն ու գոյութիւնը արդա-
րացուցած է. ասոր համար ամենագոյգն կառ-
կածն իսկ չունինք. վկայ իր 53 տարուան

կեանքն ու գործունէութիւնները: Ամբողջ կէս
դար ան Քրիստոսի ու եկեղեցիին համար գոր-
ծած՝ անոր փառքին համար աշխատած եւ
ծառայած է շարունակ: Ան երկսեռ երիտա-
սարդութիւնը Քրիստոսի բերելու եւ զայն ե-
կեղեցիին կապելու նուիրական հոգը իր ու-
սերուն վրայ առած՝ տարած է ամենայն սի-
րով, յարատեւօրէն եւ անտրտունջ: Ան ծնունդ
առած է երիտասարդաց ուժերը Քրիստոնէա-
կան ծառայութեան մէջ կրթելու, անոնց ի-
մացական ոյժը մշակելու եւ գերբնական ի-
մաստութեամբ մը դաստիարակելու նպատա-
կաւ:

Քրիստ. Զանից ընկերակցութիւնը սկիզ-
բէն ի վեր զօրաւոր նեցուկ եղած է տեղական
եկեղեցիներուն ու ասպա ծաւալած դէպի ու-
րիշները:

Վկայ անոր հիմնադրին պատկառելի կեան-
քըն ու գործը կատարած Զանիցի միջոցաւ:
Տօքթ. Քլարք Աւետորանի ջերմ հաւատա-
ցեալն ու եկեղեցիին հաւատարիմ մէկ պաշ-
տօնեան եղած է: Ան ծնած էր կարծես խիստ
փայլուն աստղ մ'ըլլալու եւ մթապատ շաւղին

[illegible]

Գրեց իմ խոսքս իմ խոսքս իմ խոսքս
 Գրեց իմ խոսքս իմ խոսքս իմ խոսքս
 Գրեց իմ խոսքս իմ խոսքս իմ խոսքս
 Գրեց իմ խոսքս իմ խոսքս իմ խոսքս

Դ՛ ժողովուրդիս Բայրակի Դ Բայրակի Երկրորդ
 Դ Վարդանիս Լուսին Դ Բայրակի Երկրորդ
 Դ Վարդանիս Լուսին Դ Բայրակի Երկրորդ

ույզ ճամբարանումն առնալով ինքնաբերական
 ժողովուրդ, մոտ 1000 իսթուրանի, Կոստանդնուպոլսի
 հյուրանոցներում ինքնաբերական ժողովուրդ, Կոստանդնուպոլսի
 հյուրանոցներում ինքնաբերական ժողովուրդ, Կոստանդնուպոլսի

[illegible]

մզւրթը-տեսնե մկ ք ճտնահոտմոտնմո
մնկոյոճ Կվիտոյտոյճտոյ Եւն Եւն (մզւրթը-տ
եսն մկ ք ճտնահոտմոտնմո տոյ Կ ք ճտնոտն
մոյ Կ մնկոյոճ) Եւն ք ճտնոտնմոյ մկ

միջ քամն ոտնո
 փ մոյտոյ դամպոյմոպէս մի միջոյդի մի դո
 դոյդ, մի փիսի խոթ րդ փմոյ րտոտտոնո
 փոյտոյ րտոտոյմոյմոյ միիտոյդ դոյքլան
 մոտոտոյմոյ րտոյքիմ հոտ դիսքմ մոյք ճիյ

մէջ ծանր բեռն տակ ընկճուող երիտասարդութեան շահակիր հանգիստնալու հիանալի նպատակաւ: Բարի եւ քաջ հովիւի մը նման ան իր կեանքը իր ոչխարներուն համար ի սպաս դրած էր:

Մեր խորագիրը կրկնենք. «Ջանիցը կ'արգարացնէ՞ եւ կամ արդարացուցած է իր գոյութիւնը»: Այո՛, համաշխարհային Ջանիցը արգարացուցած է իր գոյութիւնը:

Երկրորդ հարցումը որ կու գայ սա է, մերձաւոր արեւելքի Ջանիցները ընդհանրապէս բայց Սիւրիոյ եւ Լիբանանի Ջանիցները մասնաւորապէս կ'արգարացնեն իրենց գոյութիւնը: Այս հարցումը զանազան պատասխաններ կրնայ ունենալ. ոմանց համար կրնայ ան դրական եւ ոմանց ալ բացասական ըլլալ:

Սիւրիոյ եւ Լիբանանի Ջանից ընկերակցութիւնները վեր առնելով կրնանք գոհունակ եւ անվերապահ զգացումով ըսել որ, անոնք իրենց գոյութիւնը արգարացուցած են:

Նախ սա ըսինք որ մեր Ջանիցները անսխալական չեն եղած եւ ոչ ալ անթիբի եւ անմեղ. կամայ եւ ակամայ, զիտակցարար եւ

անգիտակցարար Ջանիցը սայթալումներ ունեցած է իր վազքին մէջ եւ հետեւաբար վընասուած. այս գիտակցութիւնը ինքնին մեծ առաւելութիւն մըն է:

Այն ունի իր մէջ ամէն խառէ, սեռէ եւ մտայնութենէ անդամներ, ուստի միօրինակութիւն սպոսել անկէ միամտութիւն է: Ան կը նմանի խուրձ մը երվներանգ ծաղիկներու ոմանք գունաւոր են եւ ոմանք անգոյն, բայց բոլորն ալ իրենց խորքին մէջ գեղեցիկ են եւ աստուածային: Սիրենք փուշը վարդին համար, տերեւը գոյնին՝ եւ ծաղիկը իր աննման գեղեցկութեան համար, սիրենք եւ քաջալիւրենք բայց չչփացնենք, քննադատենք բայց չխծբծենք, յարձակինք բայց չվիրաւորենք, եւ կտրենք բայց չանգամահատենք: Մեր ընկերակցութիւնները անթեբի չեն՝ կը խոստովանինք, բայց չենք ուզեր հոտ մնալ: Ջանիցները հարուստ են նաեւ հոյակապ առաքինութիւններով, անոնց համար կը հպարտանանք բայց չ'նք գոռոզանար, մեր սրտերը անհուն խանդավառութեամբ կը գեղուն եւ Աստուծոյ փառք կու տանք:

Այո՛, ամենայն վստահութեամբ կրնանք ըսել որ Սիւրիոյ եւ Լիբանանի Զանիցները կ'արգարացնեն իրենց գոյութիւնը:

Իսկ որ Զանից ընկերակցութիւնները պէտք է քաջ գիտնան թէ դրօշը որուն տակ խրմբուած են, Աստուծոյ Թաղաւորութեան դրօշն է որուն Տէրը եւ առաջնորդը Յիսուս Քրիստոս ինքն է: Մտաբերենք հին Հելլէն իմաստասէրին ոսկեղէն խօսքը եւ կրկնենք զայն յաճախ, («Ծանիր Զքեզ»)։ ճանչնանք մեր թերութիւնները բայց զանոնք դարմանելու համար անփոյթ չգտնուինք. խոստովանինք մեր մեղքերն ու յանցանքները բայց զանոնք անգամ մըն ալ չկրկնենք: Տեսնենք նաեւ մեր առաքինութիւնները բայց չգոհանանք. կրկնապատկենք զանոնք եւ բազմապատկենք մեր Փրկչին չափանիշովը: Յառաջ երթանք միշտ ի միտ ունենալով հետեւեալ սքանչելի տողերը.

«Յառաջ երթանք վեր ճայելով.

Մեր կեանքն վսեմ բնեմ.

Արթուն ըլլանք եւ եռանդով.

Տեղօք ծառայենք»:

Վերջին տողը թող գրգիռ մ'ըլլայ իւրաքանչիւր անգամի ծառայութեան ընդարձակ

ասպարէզին մէջ ուժգնօրէն նետուելու եւ ինկածն եւ անկարը, անտեսուածն ու արհամարուածը վեր վերցնելով Փրկչին տանելու:

Եւ այսպէս մինք եւ բոլոր Զանիցները մեր գոյութիւնը լաւագոյն կերպով արդարացուցած պիտի ըլլանք օգտակար դառնալով մեր պատկանած եկեղեցիին, ազգին եւ մարդկութեան:

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

Քրիստ. Զանից Մերձստոր

Արեւելոյի Երկիրներուն մէջ

Քրիստ. Զանից ընկերակցութեան սկրզ-
բնաւորութեան պատմականն ընկու առեն յի-
շեցինք թէ Ամերիկացի Միսիօնարն ու Քրիստո-
սի Աւետարանը Ծայրագոյն Արեւելոյի եւ ու-
րիշ կարգ մը երկիրներու մէջ տարածելու ա-
տեն իրենց հետ տարին նաեւ նորակազմ Զա-
նիցի սերմերը եւ իրենց հրաշալի գործին ըն-
թացքին տեղ տեղ նետեցին այն սերմերէն՝
ուրկէ բուսան Զանից ընկերակցութիւններ:

Նոյն գրութեամբ Քրիստ. Զանից ընկե-
րակցութիւնը մուտք գտաւ նաեւ Մերձաւոր
Արեւելքի երկիրներուն մէջ, ինչպէս Պալէստին-
եան Երկիրները — Յունաստան, Պուլկարիա,
Սերպիա, Ռումանիա, Փոքր Ասիա եւ Սբ. գրա-
կան երկիրները ինչպէս Սիւրիա, Լիբանան,
Պաղեստին իրագ եւ Եգիպտոս: Եւ որովհետեւ
մեր նպատակէն դուրս է Սիւրիոյ եւ Լիբանանի

Զանիցներէն դուրս ելող ընկերակցութեանց
մասին ծանրանալ թէ՛ անոնց մասին ընդար-
ձակ ծանօթութիւններ չունենալնուս, եւ թէ
ալ տեղի սղութեան համար հոս պիտի շատա-
նանք յիշել միայն այն երկիրները եւ կամ քա-
ղաքները ուր Քրիստ. Զանիցի սպիտակ գրօշը
պարզուած է:

Պալէստիններէն սկսելով մեզի ծանօթ եւ
շատ սիրելի երկիրն է Յունաստան: Այս երկրին
մէջ ուր որ Հայ Աւետ. եկեղեցի մը կայ, հոն
կայ նաեւ Քրիստ. Զանից ընկերակցութիւն մը:
(Յոյն Աւետ. եկեղեցիներն ալ ունին իրենց
Զանիցները): Հին Յունաստանի մէջ Աթէնքն
ու Պիրէոնը (Փիրէ) ամենամեծ եւ հայաշատ
էկզրահներն են հայ գաղթականներու: Ֆիքսի
եւ կամ Տէրկութիի գաղթականները որ կը գլտ-
նուի Աթէնքի ճիշտ քովիկը ունէր թէ՛ տղայոց
եւ թէ՛ ալ աղջկանց երիտասարդաց եւ պատա-
հեաց Զանիցներ:

Աթէնքի ուրիշ մէկ գաղթականներն՝ Սին-
կերուի մէջ եւս կային Աղջկանց եւ Տղայոց Ե-
րիտասարդաց բաժնի Զանիցներ:

Անցնինք Պիրէոն, Աթէնքի նաւահան

գիտար: Այս հսկայ քաղաքին երկու եզրերուն վրայ կը գտնուին երկու գաղթականներ ուրոնցմէ մին Գօթինիա իսկ միւսը Լիփազմա անունը կը կրեն պարզապէս իրենց գտնուած թաղերուն անունը որդեգրելով:

Լիփազմայի գաղթականին մէջ կանոնաւոր եւ տեւական Զանիցներ գտնուած չեն գլխոյն ժամանակ, շնորհիւ ուսուցչական կազմի մի քանի անձերուն, աշակերտութեան մեծամասնութիւնը պատանեաց բաժին մը կազմելով կանոնաւորապէս ընթացած են, բայց դրպուցը արձակուրդի առթիւ դադրելուն պէս, ան ալ դադրած է:

Գօթինոյ գաղթականի Զանիցը բաղդատաբար ամէնէն շատ բախտաւորն է եղած այդ երկրին մէջ: Այդ Զանիցը շնորհիւ իր սեփական շէնքին, գրադարանին, ընթերցասրահին, եւ մարգարաշտին՝ իսկապէս մ'իւր առաւելութիւններ ունեցած է միւսներուն վրայ. առանձնաշնորհումներ մարմինը մարգելու, միտքը զարգացնելու եւ հոգին ազնուացնելու եւ Գօթինեաի Զանիցը հարուստ է այս տեսակէտով:

Երթանք Մակեդոնիա:

Սելանիկնոր Յունաստանի եւ Մակեդոնիոյ գլխաւոր եւ վաճառաշահ նաւահանգիստներէն մին է: Հոն կայ մեծկակ հայ գաղութ մը, հոն կայ նաեւ հայ Աւետ. եկեղեցի մը եւ անոր կաթօն Գրիստ. երկսեռ Զանից ընկերակցութիւն մը:

Մինչեւ մօտերս այդ Զանիցը տառապած էր իր սեփական շէնքը չաւնհալու ապտճառաւ՝ բայց վերջերս հայ Աւետ. եկեղեցին նոր շէնքի մը տիրանալովը, տիրացած է նաեւ Զանիցը իր յարկաբաժնին:

Ամբողջ թուրքիոյ մէջ ամենաշատ հայաւնդրոն քաղաքը Պօլիսն է այսօր: Հոն ունինք Զանիցի ընկերակցութիւններ գրեթէ բոլոր բաժիններով երիտասարդաց, պատանեաց եւ կրտսերաց:

Եգիպտոսի մէջ ալ կան Զանիցի ընկերակցութիւններ:

Պաղեստինի մէջ հայ Զանիցներ չկան. վերջերս Պէյրութի Զանից անդամներէն մին Երուսաղէմի մէջ պատանեաց բաժին մը հիմնելու ճիգեր կատարեց եւ յաջողեցաւ: (Տե-

դական արար եկեղեցիներուն մէջ Զանից ընկերակցութիւններ կան):

Սխրիստ եւ Լիլամնան

Այս երկու փոքրիկ բայց շատ սիրուն երկիրներուն մէջ ուր ստուար թիւ մը հայ գաղթականներ առանձնականութիւն գըտած ու երկրին քաղաքացիներ դարձած են շնորհիւ տեղական եւ ֆրանսական կառավարութեանց, ունինք հիմնալիօրէն կազմակերպուած ինքնազիտակից եւ զանազան ստորաբաժանումներով երկսեռ Քրիստ. Զանից ընկերակցութիւններ:

Թերեւս անոնց վրայ քիչ մը աւելի ծանօտանալով պարզ այն պատճառաւ որ անոնց մասին թէ՛ շատ բան գիտենք եւ թէ՛ ալ մեզ շատ կը հետաքրքրէ:

Այս տարի Զատիկի շաբթուան մէջ. Ապրիլ 3, 4, եւ 5ի ընթացքին Պէյրութ եղող Քրիստ. Զանից համաժողովին մէջ կարգացուած տեղեկատուութիւններէն կ'ուզենք ամփոփաբար յիշել հոս քանի մը քաջալերական եւ շահեկան կէտեր միայն:

Նախ թուենք այն քաղաքները ուր Քրիստ.

Զանից ընկերակցութիւններ կան: Սիւրբոյ մէջ, Հալէպ, Դամասկոս, Ալէքսանդրէթ, Բէսապ եւ Գալատուրան: Իսկ Լիբանանի մէջ Պէյրութ եւ Զահլէ: Այս վերջինին մէջ կանոնաւոր եւ կազմակերպուած ընկերակցութիւն մը գոյութիւն չունի: Մերթ ընդ մերթ ծաղկի նման կը բացուի, ժամանակ մը կը բուքէ ու ապա կը թաաամի, մաղթենք որ ան յարաճուն ըլլայ:

Սիւրբոյ մէջ Հալէպ քաղաքը ուր կեդրոնացած է Կիլիկիոյ եւ մերձակայ քաղաքներու հայութիւնը ունի երեք հայ Աւետ. եկեղեցիներ եւ հետեւաբար երեք Քրիստ. Զանից ընկերակցութիւններ:

Բեթել եկեղեցին ունի այժմ երիտասարդաց աղջկանց բաժնի Զանից մը: Ան սկսած է 1923ին, եւ հիմա ունի 50 անդամուհիներ իսկ պատանեաց բաժինը սկսած է 1925ին եւ այժմ ունի 75 անդամներ: Ասոնք ունին իրենց սեփական զրադարանը այլադան թերթերով եւ օգտակար գրքերով: Կը յուսանք հոն տեսնել երիտասարդաց տղայոց Զանից մը եւս:

Էմմանուէլ եկեղեցւոյ երիտասարդաց

բաժնի, աղջկանց եւ տղայոց Ջանիցները զատ զատ կ'ըսկսին 1923ին. վերջին այս երկու բաժինները կը կառավարուին երկսեր վարչութեամբ մը. այժմ անոնք ունին 125 երկսեռ անդամներ: Պատանեաց բաժինը որ կը հիմնուի քանի մը տարի վերջ ունի այժմ 80 անդամներ, իսկ կրտսերաց բաժինը 75 անդամներ: Անոնք ունին գրադարան մը զանազան թերթերով եւ գրքերով ու թերթ մը ձեռագիր «Ջանասէր» անունով որ կը պատրաստուի անդամներուն կողմէ:

Նահատակաց եկեղեցին ունի երկսեռ երիտասարդաց բաժնի Ջանից մը որ կ'ըսկսի 1932ին եւ այժմ ունի 37 անդամներ: Անոնք ալ ունին գրադարան մը գրքերու ու թերթերու եւ ձեռագիր թերթ մը պատրաստուած անդամներու կողմէ:

Քէսապի հայ Աւետ. եկեղեցւոյ Ջանիցը սկսած է 1933ին, ան այժմ ունի 120 անդամներ: Անոնք պատանեաց բաժնին կը պատկանին: Իսկ Գալատուրան՝ Քէսապի մօտ գիւղ մը ունի պատանեաց բաժնի Ջանից մը որ սկսած է 1932ին եւ այժմ ունի 30 անդամներ:

Ալեքսանուրէթի Քրիստ. Ջանիցը սկսած է 1931ին եւ այժմ ունի 70 անդամներ:

Գամասկոսի հայ Աւետ. եկեղեցւոյ երիտասարդաց Աղջկանց բաժնի Ջանիցը կ'ըսկսի 1932ին, այժմ ունի 30 անդամուհիներ. իսկ կրտսերաց բաժինը կ'ըսկսի 1928ին. ժամանակ մը շարունակելէ վերջ կը դադրի. դաքձեալ կը վերակազմուի 1933ին եւ այժմ ունի 24 անդամներ:

Պէյրութ, Լիբանանի մայրաքաղաքին մէջ ուր կը գտնուի հոժ բազմութիւն մը հայ գաղթականներու կամ երեք հայ Աւետ. եկեղեցիներ եւ որոնց կողքին երկսեռ Ջանից ընկերակցութիւններ:

Ա. եկեղեցիի Ջանիցի տղայոց երիտասարդաց բաժինը կը սկսի 1926ին. իսկ աղջկանց բաժինը այդ թուականէն քանի մը ամիսներ վերջ: Անոնք երկարատեւ առանձին գործելէ վերջ 1933ին երկսեռ կ'ընեն ընկերակցութիւնը: Այժմ անոնք ունին 50 անդամներ. հոն կայ նաեւ պատանեաց բաժին մը 30՝ իսկ կրտսերաց բաժին մը 20 անդամ:

ներով: Անոնք ունին նաեւ շատ ճոխ գրադարան մը եւ սեփական թերթ մը ձեռագիր («Ջանից») անունով որ կը պատրաստուի անդամներուն կողմէ:

Էրէֆիյէի Ջանիցի Աղջկանց բաժինը սկսած է 1925ին. մինչեւ 1934ի սկիզբները ան ունէր 50ի մօտ անդամուհիներ, բայց եկեղեցիին մէկ մասը («Նոր Մարաշ») թաղին մէջ նոր եկեղեցի սկսելով Ջանիցն ալ երկուքի բաժնուեցաւ: Հոն Բնացողներուն ներկայ թիւն է 21, ան ունի նաեւ կրտսերաց բաժին մը 30 անդամուհիներով:

Երիտասարդաց տղոց բաժինը սկսած է 1927ին. ան այժմ ունի 30ի մօտ անդամներ. իսկ կրտսերաց բաժինը 20 անդամներ: Անոնք ունին փոքրիկ գրադարան մը եւ շատ ալ գեղեցիկ եւ սիրուն ժողովասրահ մը որ վերջերս շինուեցաւ գլխաւորաբար անդամներուն անխոնջ ջանքերովը: Գրադարանը կը կառավարուի երկսեռ յանձնախումբի մը միջոցաւ: Անոնք վերջերս հրատարակեցին նաեւ ձեռագիր թերթ մը («Շող») անունով:

Ինչպէս յիշեցինք վերեւ («Նոր Մարաշ»)ի

նորոգագմ եկեղեցին ունեցաւ նաեւ իր Ջանիցը: Ան ունի այժմ 30ի մօտ անդամուհիներ եւ կրտսերաց բաժին մը 40ի մօտ անդամուհիներով: Դեռ տարի մը չեղաւ անոնց սկսելուն, մաղթենք որ իրենց քոյր ընկերակցութեանց հետեւէն շուտ հասնին*:

Ապրիլ ամսոյն տեղի ունեցած համաժողովին մէջ որուն կը մասնակցէին Սիւրբոյ եւ Լիբանանի գրեթէ բոլոր Ջանից ընկերակցութիւնները իրենց պատգամաւորներու ներկայութեամբ որոշուեցաւ որ այս ընկերակցութիւնները կազմակերպուին եկեղեցիներու կազմակերպուած ձեւով, մին ունենալով Հալեպը իրեն կեդրոն, իսկ միւսը Պէյրութը:

Հալեպի շրջանին պիտի պատկանէին, Հալեպի, Ալէքսանտրէթի, Քէսապի եւ Գալատուրանի Ջանիցները, իսկ Պէյրութի պիտի պատկանէին Պէյրութի, Դամասկոսի եւ Ջահլէի Ջանիցները: Այս ընկերակցութեանց ընդհանուր գործը պիտի վարէին երկու տեղական միու-

[*] Գրքոյկս մամուլ տակ եղած միջոցին «Նոր Մարաշ»ի մէջ Ջանիցի տղայոց բաժին մ'ալ կազմուեցաւ:

թիւններ մին՝ Հալէպ իսկ միւսն ալ Պէյրուս գործելով:

Իսկ գործադիր յանձնախումբը որ կազմուեցաւ երկու կեդրոններու ներկայացուցիչներով, պիտի հետապնդէր այն ծրագիրները որ համաժողովին մէջ որոշուեցան գործադրուելու համար:

Ահաւասիկ հակիրճ ամփոփումը այն պատմութեան եւ գործունէութեանց զոր Սիւրիոյ եւ Լիբանանի Քրիստ. Զանից ընկերակցութիւնները ունեցան և տակաւին կ'ունենան: (*)

(*)- Տեղի տղութեան պատճառաւ մենք այսչափ կըրցանք տալ. աւելի մանրամասնութեան համար դիմեալ:

(1)- Սիւրիոյ եւ Լիբանանի Հայ Աւետ. եկեղեցիներու Քրիստ Զանից ընկերակցութեանց համաժողովի տեղակալ տնօրէնութեան:

(2) Պէյրութի Հայ Աւետ. Ա. եկեղեցւոյ Զանիցի «Զանից» թերթին փետրուար թիւ 2, 1934:

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

Քրիստ. Զանիցը Այսոր եւ Վաղը

Նախորդ էջերուն մէջ հակիրճ կերպով ներկայացուեցան Քրիստ. Զանիցի յատկանիշները: Ի հարկէ կարելի չէր այս ամփոփ նախագծին մէջ ըսել ամէն բան: Սակայն վստահ ենք որ ընթերցողը կարողացաւ հասկնալ թէ ի՞նչ է այս կազմակերպութիւնը, ի՞նչ է անոր ձգտումը եւ ի՞նչ կրնայ ըլլալ անոր գործնական ազդեցութիւնը:

Քրիստ. Զանից ընկերակցութեան երէկը լաւ է, այսօրը՝ գոհացուցիչ, իսկ վաղը՝ տառակոյս չունինք թէ աւելի լաւ պիտի ըլլայ:

Զանիցը որպէս կենդանի շարժում մը պատմութեան մէջ իր նախախնամական դերը կատարեց. ան կեանքերու մէջ հրաշքներ գործեց, բայց չմոռնանք յիշելու նաեւ թէ իր վազքին մէջ սայթաջումներ եւ վրիպումներ ունեցաւ: Թերեւս գտնուեցան այնպիսի անգամներ որոնք իրենց վարքով ու բարքով եր-

բեմն պատիւ չբերին ընկերակցութեան եւ այդպէս Ջանիցի սպիտակ դրօշը մրոտեցին անզգուշութեամբ:

Բայց իր բոլոր թերութիւններով հանդերձ անոր կատարած դերը մեծ է եւ անուրանալի: Հոս կ'ուզենք քանի մը նմոյշներ բերել Ջանիցի կեանքէն:

Քանի մը տարիներ առաջ Քրիստ. Ջանիցի կարկառուն դէմքերէն բռնօք. էյմըս Բ. Ուէլզ, հարցարան մը ղրկեց Միացեալ Նահանգաց մէջ գտնուող 1800 քարոզիչ — հովիւներուն խնդրելով անոնցմէ իրենց կարծիքը յայտնել Ջանից ընկերակցութեան մասին: Հարցարանները ղրկուած էին 45 Նահանգներու մէջ գտնուող 39 յարանուանութեանց հովիւներուն:

«1800 քարոզիչներուն հարցուցի թէ, կ'ըսէ էյմըս Բ. Ուէլզ, Ջանիցի համար ուխտ մ'ունենալ շիտա՞կ էր. անոնցմէ 91 (91) ըսաւ թէ «այո՛»: Հարցուցի թէ որչա՞փ այդ ուխտը օգտակար կ'ըլլայ առօրեայ աղօթքին, Սբ. Գրքի ընթերցանութեան եւ հոգեւոր կեանքի համար յարատեւ ըլլալուն մէջ, եւ պատաս-

խանր 92 առհարիւրով դրական էր. իսկ առօրեայ ընթերցմանց եւ աղօթքի ազդեցութիւնը անոնց կեանքի մէջ ինչ աստիճանի վրայ ըլլալուն մասին հարցուցած ատենս 94 առհարիւրը, ազդեցութիւնը մեծ է ըսին: Այն հարցման թէ, Ջանիցի անդամները իրենց աղօթաժողովներուն եւ պաշտամունքներուն եւ ուսնողագին կը յաճախե՞ն. 93 առհարիւրով պատասխանը դրական էր. թէ՛ Ջանից անդամները եկեղեցւոյ պաշտամունքներուն հաւատարմօրէն կը հետեւի՞ն 96 առհարիւրը պատասխանեց «այո՛»:

«Գարձեալ, հարցուցի թէ Ջանիցը երիտասարդաց եկեղեցիներուն հանդէպ ունեցած հաւատարմութիւնը կը պակսեցնէ՞ թէ կ'աւելցնէ: 94 առհարիւրով պատասխանեցին թէ կ'աւելցնէ: Յետոյ ըրի ուրիշ կարեւոր հարցում մը եւս. ի՞նչ համեմատութեամբ եկեղեցւոյ անդամները կու գան Ջանիցէն: Եւ պատասխանը հրաշալի էր. միջին հաշուով 41 առհարիւրը Ջանիցի շարքերէն կու գան: Այսինքն մօտաւորապէս եկեղեցւոյ անդամներուն կէսը Ջանիցի անդամներէն են:

«Առաջին հարցումը որ ըրած էի հովիւնե-
րուն սա էր. կը հաւատա՞ք թէ Զանիցի շար-
ժումը երիտասարդաց մէջ քրիստոնէութեան
ընդհանրացման համար սատարած է. եւ ասոր
պատասխանը խիստ ուշադրաւ է. 99 առհա-
րիւրը քաբողիչներէն միաձայնութեամբ («այո՛»)
ըսին(*):

Այս հարցարանները ղրկուած են Ամերի-
կայի քարոզիչներուն եւ պատասխաններն ալ
եղած են անոնց Զանիցիներուն համար: Եթէ
նմանօրինակ ձեռնարկ մըն ալ հոս Մերձաւոր
Արեւելքի երկիրներուն՝ եւ կամ Սիւրիոյ եւ
Լիբանանի Քրիստ. Զանից ընկերակցութեանց
մասին պատրաստուէր, ինչ պիտի ըլլար ար-
դիւնքը արդեօք: Վստահ ենք որ եթէ ոչ այն-
քան բարձր համեմատութեամբ եւ սակայն ա-
ւելի նուազ ձեւով մը արդիւնքը նոյնը պիտի
ըլլար:

Անտարակոյս Զանիցը երիտասարդներու
մէջ բարձրագոյն իտէալներ մշակելու դերին
մէջ սատարած է. — եթէ ոչ միշտ քրիստո-

(*)- Մանրամասնութեանց համար տես, F. E. Clark,
«The C. E. Manual» էջ 276 եւ 277:

նէական կեանքի առաջնորդելու՝ դժբաղդաբար:
Ըսել չենք ուզեր միայն ծառայութեան մէջ
կրթելը, եւ համագործակցութեան վարժեցնելը
անօգուտ է, այո՛, ասոնք ճեժ շահեր են:
Բայց ասոնցմէ զատ ան ըրած է նաեւ աւե-
լին: Ան շատ մը երիտասարդներ պահած է
քրիստոնէական շրջանակի մէջ եւ պահպանած
զանազան փորձութեանց աղէտներէն. անոնց
հոգւոյն տուած է գեղեցկութիւնը ազնիւ խոր-
հուրդներու եւ քրիստոնէական կեանքի. — այս
մասին լաւ է հոս զնել անդամի մը գրաւոր
մէկ աբտայայտութիւնը: Ան արժէքաւոր է
իր անկեղծութեանը համար, որովհետեւ կու
զայ ոչ թէ ընկերակցութիւնը ջատագովելու
մասնաւոր պաշտօն եւ («կոչում») ունեցող մէ-
կէ մը, այլ իրերը անկողմնակալ կերպով տես-
նող անդամէ մը:

«Անդամակցած եմ Զանիցի, որովհետեւ
բարոյական եւ ա՛լ աւելի պիտի ըսէի, քրիս-
տոնէական, եւ մականորդալը բարձր եղող ըն-
կերութիւն մ'է՛, որը մասամբ փութած է զիս»):

Զանից ընկերակցութիւնը աշխատած է
պահել երիտասարդները եկեղեցիէն ներս: Այս

գուցէ իր յաջողագոյն կողմերէն մին եղած է: Ուշագրաւ է որ Քրիստո. Զանիցի անդամները աւելի կանոնաւոր կը յաճախեն եկեղեցւոյ պաշտամունքներուն:

Աւելցնենք նաեւ թէ՛ վերջին տարիներուն Քրիստո. Զանիցի միջոցաւ ուրիշներուն քիչ ծառայութիւն չհղան: Յիշենք միայն Հալէպի եւ Պէյրութի ընկերակցութեանց կողմէ յառաջ տարուած ամառնային դպրոցները. յիշենք գրադարանները որոնք շատերուն տրամադրութեան տակ են. եւ յիշենք համաժողովներու մէջ եղած ծրագիրները. այս բոլորը ինքնամոռացութեան եւ անշահախնդրութեան ոգիով մը եղած են: Այս առթիւ աւելցնենք հոս քիչ առաջ յիշած երիտասարդին ըրած վկայութեան վրայ ուրիշ վկայութիւն մը եւս: «Անդամակցած եմ Զանիցի, որովհետեւ հոն գտած եմ համեստ, եւ ուշիմ երիտասարդութիւն մը, որոնք պատրաստ են ուրիշներուն օգնելու, ծառայելու եւ սորվեցնելու»:

Միացեալ Նահանգաց նախկին նախագահը Հըրպէրթ Հուվըր, Զանիցի յիսնամեակին առթիւ իր շնորհաւորութիւնները արտայայտելու

ատեն այսպէս ըսած է: «Քրիստո. Զանից ընկերակցութեան շարժումը համաշխարհային մեծ ոյժ մը դարձած է՝ մարդիկը հոգեւոր կեանքի մէջ առաջնորդելու մեծ գործին մէջ: 80,000է աւելի տեղական միութիւններ, որոնք ունին իրենց շուրջ 4,000,000է աւելի անդամներ, ծաւալած են 126 ազգերու եւ պետութեանց սահմաններէ ներս, մի միայն մարդկութիւնը հոգեւոր կեանքի մէջ արթուն պահելու նպատակաւ: Եւ սակայն, հակառակ այսքան լեզուի, աւանդութեանց եւ տեղական սովորութեանց, աշխարհի երիտասարդութիւնը ընկերակցութեան մէջ հասարակաց գետին մը գըտնելով ինքզինքը կը կըթէ եւ կը դաստիարակէ իր եկեղեցիին, իր ազգին եւ ընդհանուր մարդկութեան ծառայելու համար:

Զանիցի դադափարականն է որ պիտի պատրաստէ լաւագոյն քաղաքացիները մարդկութեան: Ան կը հաւատայ թէ ազգային եւ միջազգային շահերը զիրար չեն հակասեր, ընդհակառակը զիրար կը լրացեն. եւ թէ հասարակաց գետին մը վրայ հասկցողութեան մը գալանկարելի չէ: Ան կը կենայ միջազգային եղ-

բայրակցութեան եւ աշխարհի խաղաղութեան
դատին համար: Ան հոյակապ ոյժ մըն է. — ոյժ
մը պարկեշտութեան եւ արդարութեան եւ օրի-
նապահութեան: Ամէն երկրի մէջ այդ իտէա-
լով կ'ընթանայ Ձանից ընկերակցութիւնը»:

Իսկ Բամգէյ Մագոսնալտ, մեծանուն
վարչապետը Մեծն Բրիտանիոյ՝ այսպէս կ'ըսէ.
«Քրիստ. Ձանից ընկերակցութիւնը, մեր կը-
րօնքը մոզի կը սիրցնէ»:

Ձանիցը ծագումով համեստ, սոսկ տե-
ղական պէտք մը լրացնելու համար հիմնուած,
սկսու քաղկ շատ յամբ եւ զանդաղ, բայց
ամուր նետեց իր քայլերը: Ուրիշ շատ մը
կազմակերպութեանց նման, իր սկզբնական օ-
րերուն ան գիրկընդբաց չընդունուեցաւ եւ ո՛չ
ալ անկեղծօրէն քաջալերուեցաւ. մարդիկ գրե-
թէ միշտ դժուարահաճ եւ կռակածելի դիրք
բռնած են նորութեանց եւ նոր շարժումներու
հանդէպ: Եւ Ձանիցի շարժումը այս պատմա-
կան դժուարութեանց մէջ բացասութիւն մը
չեղաւ:

Այսօր իրականութիւնը չէ փոխուած դժ-
բաղդարար. շատեր անոր դադրելուն համար

իրենց ուժերը չեն խնայած եւ Աստուծոյ ա-
ղօթելէն ալ չեն քաշուած: Բայց Ձանից Ա-
նոր գորութեամբ իր վագքը շարունակած է
ցարդ:

Միւրիոյ եւ Լիբանանի մէջ մասնաւորա-
պէս Ձանիցի հասցէին եղած վկայութիւնները
միեմարական են: Ան իրեն շուրջ ունի այսօր
գրեթէ բոլոր եկեղեցիները քարոզիչներով եւ
պաշտօնեաներով. Ձանից ինքզինք բարեկա-
մական միջնորդի մէջ է որ կը գտնէ: Մեր
եկեղեցիները կը քաջալերեն մեր Ձանիցները,
եւ կ'օգնեն անոր: Մաղթենք որ այս աւեւա-
կան ըլլայ եւ ամենուրեք:

Ահա այս է, այսօրուան ուրուագիծը
Քրիստ. Ձանից ընկերակցութեան: Իսկ վա՞ղը.
գուշակութիւն եւ մարգարէութիւն ընելու
պէտք չունինք Ձանիցի ապագան գիտնալու.
համար: Այսօրը վաղուան ուրուականն է ար-
դէն. հայելին՝ վաղուան կեանքին: Վաղը այ-
սօրուան արձագանքն է. այսօրուանը՝ երէկի
արձագանքն է. եւ երէկինը՝ իր երէկուան:

Այսօրուան գեղեցիկ ծառը իր լաւագոյն
պտուղները պիտի տայ. բարի ծառը միշտ

բարի պտուղ կուտայ: Ներկայ ատաղձներով
կառուցուելիք վազուան տան համար քաջ հա-
ւատք մ'ունինք հաստատուն ըլլալուն մէջ:
Նրբ լաւ ատաղձը լաւ ալ վարպետի մը ձեռ-
քով կը գործածուի այդ տան ապագան ապա-
հով է. կեանքի հովերն ու անձրեւները չեն
կրնար այդ հաստատուն տունը փլցնել. քանի
որ Զանից «իր տունը հաստատուն վէմի վրայ
չինեց եւ անձրեւ եկաւ ու գետերը վազեցին
ու հովերը փչեցին, ու զարկին այն տանը ու
չփլաւ. վանդի վէմի վրայ հաստատուած էր»:

Զանից տան ճարտարապետը Յիսուս
ինքն է:

ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ

ՅԱՌԵԼՈՒԱՄ

Յետագայ էջերը աւելցնելով մեր նպատակն է «Քրիստոնէ Էնտելոր Էֆափորր» ի, այսինքն, «Ջանից Մասնագէտ» ի մասին բացատրութիւններ ապ, ու այդ դասընթացքին հետեւիլ ուղղորդելուն համար դասերուն նիւթերը եւ դասազրքերուն ցանկը արձանագրել եւ Ջանից ընկերակցութեան մասին եղող գրքերուն մէկ ամփոփ ցանկը դնել:

Ինչ է «Ջանից Մասնագէտ» ի պատմութիւնը:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ, համաշխարհային Քրիստ. Ջանից Միացեալ ընկերակցութիւնը Ջանից մասնագէտներ պատրաստելու համար դասընթացք մը պատրաստած էր, եւ այդ դասընթացքին հետեւողներ քննութենէ մը վերջ «(C. E. E.)», այսինքն «(Christian Endeavor Expert)» տիտղոսին կ'արժանանային: Մեր լեզուով «Ջանից Մասնագէտ» ներկայանում էին:

Այդ դասընթացքին համար բրօֆ. Էյմրս
Բ. Ուէլզ, «Տը Քրիսթյան Էնսեյվր Վօրշ» ի
պատուակալ խմբագիրը, զբքոյկ մը պատրաս-
տած էր շուրջ 500 հարցումներով որոնց պա-
տասխանները իւրաքանչիւր հարցումի տակ
նշանակուած էն: Եւ այս զբքոյկը սերտող
ու կանոնաւոր քննութենէ մը անցնող ուսա-
նողին վերոյիշեալ տիպոսը կը տրուէր:

Տօքթ. Ճ. Հ. Շիբբը, Սիւրբոյ եւ Լիբա-
նանի Քրիստ. Չանից ընկերակցութեանց խը-
նամակալը, կարգուած համաշխարհային Քրստ.
Չանից ընկերակցութեանց կեդրոնէն եւ վա-
ւերացուած Սիւրբոյ եւ Լիբանանի հայ Աւետ.
եկեղեցիներու Միութենէն, երկու տարի ա-
ռաջ գեղեցիկ գաղափարն յղացաւ սոյն դաս-
ընթացքը սկսելու համար նաեւ այս երկրին
մէջ:

Անդրանիկ դասընթացքը սկսաւ Պէյրութ,
Մերձաւոր Արեւելքի Աստուածաբանական ճե-
մարանին մէջ: Դասընթացքին հետեւեցան երկ-
սեռ 7 ուսանողներ որոնց մեծ մասը յիշեալ
ճեմարանի աշակերտներէն էին: Դասընթաց-
քին աւարտումէն եւ կանոնաւոր քննութենէ

մը վերջ անոնք խնամակալին կողմէ ստացան
վկայականներ «Չանից Մասնագէտ» տիպ-
ոսով:

Սոյն դասընթացքին բարեբար դերն ու
օգտակարութիւնը նշմարելով, ուրիշ երիտա-
սարդներ (քանի մըն ալ չափահասներ) փափաք
յայտնեցին որ ան շարունակուի:

Այս անգամ թուով աւելի մեծ եւ եռան-
դուն խումբ մը թէ՛ ճեմարանի ուսանողներէն
եւ թէ՛ ալ դուրսէն կանոնաւոր եւ յարատեւ-
օրէն հետեւեցան դասընթացքին եւ քննութենէ
մը վերջ ստացան վկայականները («Չանից Մաս-
նագէտ») տիպոսով: Այդ տարուան դասարանը
կը բաղկանար 13 երկսեռ ուսանողներէ:

Ահաւասիկ հակիրճ պատմականը այն դաս-
ընթացքին որ սկսաւ Պէյրութի մէջ 1933ին
եւ պիտի շարունակուի որքան ատեն որ անոր
պէտքը զգալի է:

Ապրիլին (1934) Սիւրբոյ եւ Լիբանանի
Քրիստ. Չանից ընկերակցութեանց համաժող-
ովին մէջ շատեր փափաք յայտնեցին այդ
դասընթացքին հետեւելու եւ օգտուելու նպա-
տակաւ: Բայց երկու դժուարութիւններ կա-

յին մէջտեղը. անոնցմէ մին՝ այն էր թէ դաս-
ընթացքը անգլիէրէն լեզուով կ'ըլլար. իսկ
միւսը՝ շատեր չէին կրնար դասարան գալ նոյն
քաղաքին մէջ չգտնուելուն պատճառաւ: Բայց
գտնուեցան մինչեւ իսկ այնպիսիներ որ նոյն
քաղաքին մէջ ըլլալով հանդերձ չկրցան հե-
տեւիլ:

Արդ, այս դժուարութեանց լուծում մը
պէտք էր, եւ լուծումը գտնուեցաւ հետեւեալ
կարգադրութիւնները ընելով:

Ամէն անոնք որ Պէյրուէն գուրս կը
գտնուին բայց կ'ուզեն այդ դասընթացքին
հետեւիլ անգլիէրէն եւ կամ հայերէն լեզուով,
կրնան դիմել Զանիցի խնամակալին, Մը. Շի-
րըրի եւ կամ ալ Սը. գրական երկիրներու
Քրիստ. Զանից ընկերակցութեանց յանձնա-
խումբի ատենապետին: Ինչպէս վերեւ յիշե-
ցինք, դասընթացքին բոլոր դասերը, իրենց
նիւթերով եւ դասագրքերուն էջերովը. այս
գրքոյկին մէջ պիտի նշանակենք: Երբ ուսա-
նողը ընաւ անգլիէրէն չգիտեր անոր պի-
տի զրկուի հայերէն դասեր եւ քննութիւն-
ները պիտի ըլլան հայերէն լեզուով:

Որո՞նք կրնան
Դասընթացքին վասնակցիլ

Դասընթացքին կրնան մասնակցիլ անոնք
միայն որ առնուազն երկու տարի Զանիցի կամ
անդամակցած են եւ կամ ալ անոր հետ մօ-
տէն գործակցած են: Մէկ խօսքով Զանիցի
մասին ընաւ տեղեկութիւն չունեցողներ չեն
կրնար հետեւիլ դասընթացքներուն:

Այս գրքոյկը դասընթացքին բոլոր դա-
սերուն ալ գոհացում չկրնար տալ. ասոր հետ
միասին անհրաժեշտ է ուսանողին սերտել նաեւ
առնուազն հետեւեալ երկու գրքերը եւս. (1) —
Francis E. Clark. - «The Christian Endeavor Manual»
եւ (2). — Bret H. Davis. - «Leadership Through Chris-
tian Endeavor» գրքերը: Որչափ աւելի շատ դա-
սագիրք գործածուի այնչափ աւելի յաջող եւ
օգտակար կ'ըլլայ: Ուստի, փափաքելի է որ
Զանիցի անդամները ունենան կարելի եղածին
չափ շատ գիրք Զանիցի մասին. մասնաւո-
րապէս Զանից գրադարանները պէտք է ունե-
նան գրացանկի բոլոր գրքերը եթէ կարելի է:
Մաղթենք որ Տէրը օրհնէ մեր բոլոր ջոն-
քերը եւ գործածէ զանոնք իր փառքին համար:

ՆԻԻԹԵՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔԻ ԵՒ ԳՐԱՑԱՆԿ

Դ Ա Ս Ա.

— օ —

Քրիստ. Զանից ընկերակցութեան պատմութիւնը
Նիւթեր.

Դասագրքեր. —

1. Francis E. Clark.- «The Cristian Endeavor Manual»
Գլուխ Ա. էջ 11-20:
2. Bret H. Davis.- «Leadership Through Christian En-
deavor» Գլուխ Ա. էջ 13-19:
3. Amos R. Wells.- «Expert Endeavor», էջ 15-17.
4. Այս գրքակին Ա. Գլուխը:
5. «Զանից» Փետրուար Թիւ 2 1934. էջ 3-4: (Պէյրուժի
Ա. եկեղեցւոյ Զանիցի Թերթը):

ԴԱՍ Բ.

Քրիստ. Զանից ընկերակցութեան սկզբունքները:
Նիւթեր. — Զորս էական սկզբունքները

1. Քրիստոսը դաւանիլ:
2. Քրիստոսի ծառայել:
3. Քրիստոսի եկեղեցւոյն հաւատարմութիւն:

- 4.- Քրիստոսի համայն ժողովուրդին հետ հաղորդակ
ցութիւն:

Հինգ հիմնական պայմանները

1. Կրօնական որոշ հակում
2. Ծառայութեան ձգտում
3. Երկտասարդ ուժերու գործածութիւնը
4. Տեղական յարմարութիւն
5. Համաշխարհային հաղորդակցութիւն:

Դասագրքեր. —

1. F. E. Clark .- The C. E. M. էջ 23-32, 56-64 եւ
227-230 .
2. B. H. Davis.- Leadership Through C. E. էջ 13-25
3. A. R. Wells, E. E. էջ 15-17:
4. Այս գրքային Գ. Գլուխը:
5. « Զանից » Փետրուար թիւ 2 1934, էջ 6-10:

ԴԱՍ Գ.

Քրիստոսի Զանից ընկերակցութեանց նպատակը եւ
ուխները

Նիւթեր. —

1. Նպատակը
2. Ուխտ գործօն անդամակցութեան
3. Ուխտ օժանդակ անդամակցութեան:

Դասագրքեր. —

1. F. E. Clark, The C. E. M. էջ 12

2. B. H. Davis.- Leadership Through E. C. էջ 21:
3. A. R. Wells - E. E. էջ 12-15
4. R. P. Anderson.- Better Endeavor. էջ 10-19
5. Այս գրքային Բ. եւ Դ. Գլուխները:
9. « Զանից » Փետր. թիւ 2 1934, էջ 10-15
7. Ծրագիր կանոնադիր:
ա. հրատար. հալէպի էջ 5, 16-17
բ. « « Պէյրուս էջ 5, 11-13

ԴԱՍ Դ.

Շաբաթական հաւաքոյքներ

Նիւթեր. —

1. Պաշտամունքներ
2. Նուիրման ժողովներ
3. Անդամակցական ժողովներ

Դասագրքեր. —

1. F. E. Clark . The C. E. M. էջ 60-94
2. B. H. Davis.- Leadership Through C. E. էջ 37-55
3. R. P. Anderson. B. E. էջ 40-59:
4. A. R. Wells.- E. E. էջ 9-12:
5. H. W. Gittens.- Fifty-two Varieties;
9. Ծրագիր — կանոնադիր.
ա. Հրատար. Հալէպ էջ 13-15
բ. « « Պէյրուս էջ 10-11:

ԴԱՍ Ե.

Ծառայութեան արժայատիւութիւններ

Նիւթեր. —

1. Վկայութիւն
2. Դաստիարակութիւն
3. Զբօսանք
4. Ընկերային հարցեր
5. Համագործակցութիւն
6. Եկեղեցական գործեր
7. Ելեւմտական հարցեր

Դասագրքեր —

1. F. E. Clark.- The C. E. M. էջ 40-49;
2. B. H. Davis.- Leadership Through C. E. էջ 55-60
եւ 139-140;
3. E. P. Gates.- What C. Endeavorers Can Do? էջ 16-34
4. Այս գրքային Թ. Գլուխը:

ԴԱՍ. 2

Քրիստ Զանիցի պաշտօնեաները ու անոնց պար-
տականութիւնները

Նիւթեր. —

1. Նախագահ
2. Փոխ-նախագահ
3. Քարտուղար
4. Գանձապահ

Դասագրքեր. —

1. F. E. Clark. The C. E. M. էջ 90-98:
2. B. H. Davis.- Leadership Through C. E. էջ 63-70
3. A. R. Wells.- E. E. էջ 18-33
4. F. L. Mintell.- The Lookout Committee of its Task;
5. P. C. Brown.- The Four Department Plan of Organizational Committee work:
9. Այս գրքային Թ, Գլուխը:
7. Ծրագիր-Կանոնագիր,
ա. հրատ. Հալէպի էջ 9-10
բ. « « Պէյրուսի էջ 7:

ԴԱՍ Է.

Վարչական մարմին

Նիւթեր. —

1. Պարտականութիւններ,
ա, Պաշտօնեաներ կարգել,
բ, Յանձնախումբեր կազմել;
2. Առանձնաշնորհումներ

Դասագրքեր. —

1. F. E. Clark., The C. E. M. էջ 141-148.
2. B. H. Davis.- Leadership Through C. E. էջ 71-73:
3. Այս գրքային Թ, գլուխը,
4. Ծրագիր-Կանոնագիր,
ա, հրատ. Հալէպի էջ 13
բ, « « Պէյրուսի էջ 9:

ԴԱՍ Ը.

Յանձնախումբերը եւ անոնց պարտականու-
թիւնները.

Նիւթեր. —

1. Շրջահայեաց յանձնախումբ.
2. Պաշտամունքի « «
3. Ընկերային « «
4. Դրական « «
5. Պատանեաց « «
6. Երեւոյ տական « «

Դասագրքեր. —

1. F. E. Clark.- The C. E. M էջ 107-140-եւ 157-168.
2. B. H. Davis.- Leadership Through C. E. էջ 80-97.
3. A. R. Wells.- E. E. էջ 42-87.
4. P. C. Brown.- The Four Department Plan of organized Committee work.
5. Այս գրքային Ս. Գլուխը:
6. Ծրագիր-Կանոնագիր.
ա. հրատ. Հալէպի էջ. 10-13
բ. « « Պէյրուսի էջ 9.

ԴԱՍ Թ.

Քրիստ. Զանից ընկերակցութեան անդամները
Նիւթեր. —

1. Անդամներու տեսակը.
ա. Իործոն անդամներ.

- բ. Օժանդակ անդամներ
գ. Պատույ « «
2. Նոր անդամակցութիւն
3. Շրջանաւարտութիւն

Դասագրքեր. —

1. F. E. Clark.- The C. E. M. էջ 47-66.
2. B. H. Davis.- Leadership Through C. E. էջ 21-22
3. A. R. Wells.- E. E. էջ 90-93.
4. Այս գրքային Ս. Գլուխը.
5. Ծրագիր-Կանոնագիր.
ա. հրատ. Հալէպի էջ 6-9.
բ. « « Պէյրուսի էջ 5-7.

ԴԱՍ Ժ.

Եկեղեցւոյ հետ յարաբերութիւն
Նիւթեր. —

1. Զանիցը եւ եկեղեցին.
2. Եկեղեցին եւ Զանիցը
3. Քարոզչին դերը.

Դասագրքեր. —

1. F. E. Clark The C. E. M. էջ 36-46.
2. B. H. Davis.- Leadership Through C. E. էջ 27-31
3. E. P. Gates.- What C. E. Can do?
4. Այս գրքային Ս. Գլուխը:
5. Ծրագիր-Կանոնագիր.
ա. հրատ. Հալէպի էջ 16.
բ. « « Պէյրուսի էջ 12.

ԴԱՍ ԺԱ.

Ուրիշ գործունեութիւններ
Նիւթեր. —

- 1, Ելեւստական յանձնախումբ.
- 2, Միոխոնարական « «
- 3, Երազկի « « Եւայլն

Դասագրքեր. —

- 1, F. E. Clark. The C. E. M. էջ 141-149 եւ 184-200
- 2, B. H. Davis, Leadership Through C. E. էջ 103-110 եւ 115-129
- 3, A. R. Wells. E. E. էջ 69-72
- 4, Այս գրքոյկին Դ. Գլուխը:

ԴԱՍ ԺԲ.

Չափանիւթեր (Standards)
Նիւթեր. —

- 1, Պաշտամունք
- 2, Ծանօթութիւն (գիտելեքներ)
- 3, Ծառայութիւն
- 4, Զբօսանք, (հաւաքոյթներ)
- 5, Յարաբերութիւն ուրիշներու հետ:

Դասագրքեր —

- 1, F. E. Clark, The C. E. M. էջ 235-242,
- 2, B. H. Davis Leadership Through C. E. էջ 74-75
եւ 110-114
- Այս գրքոյկին Բ, Գլուխը:

ԴԱՍ ԺԳ.

Այլեւալ ճիւղեր
Նիւթեր. —

- 1, Տեղական միութիւններ
- 2, Ազգային « « «
- 3, Համաշխարհային Բ. Զ. ընկերակցութիւններ
- 4, Մերձաւոր Լրեւելքի մէջ Բ. Զ. ընկերակցութիւն:

Դասագրքեր. —

- 1, F. E. Clark. The C. E. M. էջ 201-226.
- 2, B. H. Davis - Leadership Through C. E. էջ 73-74
- 3, A. R. Wells. E. E. էջ 99-102:
- 4, Այս գրքոյկին ԺԱ. Գլուխը
- 7, Ծրագիր-Կանոնագիր.
- Հրատ. Հալէպի. էջ 26-29:

Դասընթացքին մասին տեղեկութիւններ քաղելու եւ
կամ հետեւելու համար դիմել Գեորգեալ հասցէներուն:

Dr. G. H. Scherer

B. P. 582

Beirut - Lipan

ՋԱՆԻՑԻ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԸ

Իւրաքանչիւր Ջանից անդամի եւ ջանից գորադարանի
կը թելադրուի սենեկնալ հետեւեալ գրքերէն:

* 1. The Christian Endeavor Manual by Francis E. Clark. Էջք 284 Գին 1. 50 տօլար.

* 2. Leadership Through Christian Endeavor. by Bert H. Davis. Էջք 176. Գին 1, 00 տօլար.

3. Young Peoples Method in The Church. by Perry R. Hayward and Ray A. Burkhardt Էջք 353 Գին 1, 50 տօլար
The Abingdon Press New York. N. Y, U. S. A:

4, The Successful Young Peoples Society. by Catherine Atkinson Miller. Էջք 281 Գին 1. 75 տօլար
Richard R. Smith Inc. New York, U. S. A.

* 5. Better Meetings, by Harry Thomas Stock. Էջք 134
Գին 75 սէնթ.

* 6. Social Issues for Young People. by H. T. Stock
Էջք 92. Գին- 75 սէնթ

* 7. Progressive Endeavor, by Amos R. Wells. Էջք 115
Գին 1: 00 տօլար.

* 8. Expert Endeavor, by A. R. Wells, Էջք 122. Գին
ւաթակազմ 75 սէնթ թղթակազմ 50 սէնթ:

- * 9, *Better Endeavor* by Robert P. Anderson. Էջը 63 գին 75 սենթ.
- * 10. *The Officer's Handbook* by A. R. Wells. Էջը 143 գին 80 սենթ.
- * 11, *Prayer Meeting Methods* by A. R. Wells. Էջը 174 գին 60 սենթ.
- * 12, *How to Organize a C. E. Society?* by E. P. Gates Էջը — գին 25 սենթ.
- * 13. *Fifty-two Varieties* by Harry Githens. Էջը 32 գին 25 սենթ.
- * 14. *On The Lookout* by A. R. Wells. գին 25 սենթ.
- * 15, *Successful Society* by Mrs. Ed. P. Gates գին 75 սենթ.
- * 16, *The Lookout Committee and its work* by Frederick L. Mintel Էջը 25. գին 25 սենթ.
- * 17. *The Four Department Plan of Organized Committees* by Paul C. Brown Էջը 48, գին 25 սենթ.
- * 18, *Playtime* by Carroll M. Wright Էջը 53 գին 25 սենթ.
- * 19; *Eighty Pleasant Evenings* by Lilian M. Heath Florence M. Kingsley Էջը 117, գին 60 սենթ.
- * 20, *Social Evenings* by A. R. Wells. Էջը 142 գին 60 սենթ.
- * 21 *Social to Save* by A. R. Wells. Էջը 159 գին 60 սենթ.

- * 22, *Picnic and Outdoor Games*. Էջը 106. գին 75 սենթ.
- * 23, *Banquet Pep* by Mrs. Moses A. Shaw գին 15 սենթ.
- * 24, *What Christian Endeavorers Can do?* by E. P. Gates. Էջը 52 գին 25 սենթ.
- * 25 C. E. in Every Land. by R. P. Anderson Էջը 58. գին 25 սենթ.

Այս գրքերը եթէ Լիւերիկայէն ապսպրուին, փոսթի ծախսը գընողին վրայ է, իսկ եթէ Պէյրուսէն ապսպրուին գնողը փոսթի ծախսէն ազատ է:
Ապսպրանքը Պէյրուսէն ընել հետեւեալ հասցէով՝

Dr. G. H. Scherer
B. P. 582 Beirut - Lebanon

✻ Առտղանիշ կրող բոլոր գրքերը ստանալու համար կարելի է գինել հետեւեալ հասցէներուն.

International society of C. E.	
41. Mt. Vernon st,	17 N. Wabash Ave.
Boston, Mass,	Chicago, Ill.
U. S. A.	U. S. A.

էջ տղ սխալ

1 6 Զանից

4 12 ովիեանոս

10 7 Տիրօլը

10 11 Տրէօլը

13 5 Զանեցի

15 13 Տիրօլը

34 9 Առաջին

35 4 Կիրականօրեայ

35 15 պատասխիթիւն.

36 5 Կրօսեբաժ

45 4 պիպի

48 8 Զանից

56 14 Գօքինոյ

58 6 զաղթականներ

60 3 երկսեր

61 12 կամ

63 13 Հալեպը

63 21 միջոցին

81 12 Bret

85 9 Bret

89 23 տէջ

93 8 226

91 19 63

ուղիղ

Զանից

ովիեանոս

Տիրօլը

Տէրօլը

Զանիցի

Տիրօլը

Առաջին

Կիրականօրեայ

պատասխիթիւն

Կրօսեբաց

պիպի

Զանից

Գօքինոյի

զաղթականներու.

երկսեր

կան

Հալեպը

միջոցին

Bert

Bert

էջ

226

36

92

PLATE

10	10	10	10
11	11	11	11
12	12	12	12
13	13	13	13
14	14	14	14
15	15	15	15
16	16	16	16
17	17	17	17
18	18	18	18
19	19	19	19
20	20	20	20
21	21	21	21
22	22	22	22
23	23	23	23
24	24	24	24
25	25	25	25
26	26	26	26
27	27	27	27
28	28	28	28
29	29	29	29
30	30	30	30
31	31	31	31
32	32	32	32
33	33	33	33
34	34	34	34
35	35	35	35
36	36	36	36
37	37	37	37
38	38	38	38
39	39	39	39
40	40	40	40
41	41	41	41
42	42	42	42
43	43	43	43
44	44	44	44
45	45	45	45
46	46	46	46
47	47	47	47
48	48	48	48
49	49	49	49
50	50	50	50
51	51	51	51
52	52	52	52
53	53	53	53
54	54	54	54
55	55	55	55
56	56	56	56
57	57	57	57
58	58	58	58
59	59	59	59
60	60	60	60
61	61	61	61
62	62	62	62
63	63	63	63
64	64	64	64
65	65	65	65
66	66	66	66
67	67	67	67
68	68	68	68
69	69	69	69
70	70	70	70
71	71	71	71
72	72	72	72
73	73	73	73
74	74	74	74
75	75	75	75
76	76	76	76
77	77	77	77
78	78	78	78
79	79	79	79
80	80	80	80
81	81	81	81
82	82	82	82
83	83	83	83
84	84	84	84
85	85	85	85
86	86	86	86
87	87	87	87
88	88	88	88
89	89	89	89
90	90	90	90
91	91	91	91
92	92	92	92

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0162479

